

เอกสาร
สรุปเนื้อหา
ที่ต้องรู้

รายวิชา บัณฑิตทางการเข้าสู่อาชีพ

ระดับประถมศึกษา (อช11001)

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 28/2559

เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้

รายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ

ระดับประถมศึกษา

รหัส อช11001

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ห้ามจำหน่าย

หนังสือเรียนนี้จัดพิมพ์ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

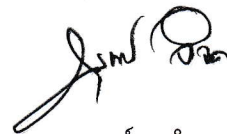
ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงาน กศน.สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับการศึกษา สำนักงาน กศน. ในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สูงขึ้น สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำสรุปเนื้อหา ที่ต้องรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อได้สะดวก รวดเร็ว อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดีขึ้น

สรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ มีเนื้อหาจากการนำหนังสือเรียนของสำนักงาน กศน. มาสรุปเนื้อหา ประเด็นสำคัญที่สอดคล้องตามผังการออกข้อสอบในแต่ละรายวิชาของสำนักงาน กศน. สำหรับ เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้นี้ สำนักงาน กศน. ได้จัดทำรายวิชาบังคับ ทั้งสิ้น 5 สาขา รวม 42 รายวิชา ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เกี่ยวข้อง มาสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ ในรายวิชาดังกล่าว

สำนักงาน กศน. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามสมควร จึงขอขอบคุณ สถาบัน กศน. ภาคทุกภาค สถาบันการศึกษาทางไกล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง มา ณ โอกาสนี้

(นายสุรพงษ์ จำจด)

เลขาธิการ กศน.

สิงหาคม 2559

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

คำแนะนำการใช้เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้

บทที่ 1 การงานอาชีพ.....	1
เรื่องที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ	1
เรื่องที่ 2 งานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและภูมิภาค 5 ทวีป	2
เรื่องที่ 3 การจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและภูมิภาค 5 ทวีป	15
เรื่องที่ 4 คุณธรรม จริยธรรม	27
เรื่องที่ 5 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป.....	28
แบบฝึกหัด.....	30
บทที่ 2 ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ.....	34
เรื่องที่ 1 ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ	34
เรื่องที่ 2 ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพ	34
เรื่องที่ 3 การลำดับอาชีพและเหตุผล.....	39
แบบฝึกหัด.....	42
บทที่ 3 การตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	45
การตัดสินใจเลือกอาชีพตามศักยภาพ.....	45
แบบฝึกหัด.....	48
เฉลยแบบฝึกหัด	51
บรรณานุกรม.....	57
คณะผู้จัดทำ	58

คำแนะนำการใช้เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้

หนังสือสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้หนังสือเรียนรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ เล่มนี้ เป็นการสรุปเนื้อหาจากหนังสือเรียนรายวิชาบังคับ สารระการประกอบอาชีพ รายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ อช11001 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ อช11001 ที่สำคัญ ๆ ได้สะดวกและสามารถเข้าใจยิ่งขึ้น ในการศึกษาหนังสือสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้หนังสือเรียนรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ เล่มนี้ นักศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาหนังสือเรียนรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ อช11001 สารระการประกอบอาชีพ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ระดับประถมศึกษา ให้เข้าใจก่อน

2. ศึกษาเนื้อหาสาระของหนังสือสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้หนังสือเรียนรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ อช11001ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดท้ายบทที่ละบท และตรวจคำตอบจากเฉลยแบบฝึกหัดท้ายเล่ม ให้ครบ 3 บท

3. หากนักศึกษาต้องการศึกษารายละเอียดเนื้อหาสาระรายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ อช11001 เพิ่มเติมสามารถศึกษาค้นคว้าได้จากสื่ออื่น ๆ ในห้องสมุดประชาชน อินเทอร์เน็ต หรือครูผู้สอน

บทที่ 1

การงานอาชีพ

เรื่องที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

1.1 ความหมายของอาชีพ

อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพที่สุจริต ทำให้เกิดรายได้หรือค่าตอบแทน โดยใช้แรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ วิธีการ และไม่เป็นโทษหรือส่งผลกระทบต่อเสียหายต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพราะการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดรายได้หรือค่าตอบแทนเพื่อการเลี้ยงชีพ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และปัจจัยอื่น ๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ การประกอบอาชีพมีความสำคัญในหลายมิติ ได้แก่

1.2.1 เพื่อตนเอง การประกอบอาชีพทำให้เกิดรายได้เพื่อนำมาใช้สอยในการดำเนินชีวิตและตอบสนองความต้องการของตนเอง

1.2.2 เพื่อครอบครัว การประกอบอาชีพทำให้เกิดรายได้เพื่อนำมาใช้ในการดูแลสมาชิกภายในครอบครัวให้มีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2.3 เพื่อชุมชน การประกอบอาชีพทำให้ประชาชนในชุมชน สังคมใช้เวลาเพื่อการประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

1.2.4 เพื่อประเทศชาติ การประกอบอาชีพทำให้ประชาชนในประเทศชาติมีการประกอบอาชีพ มีรายได้ ส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า การประกอบอาชีพมีความสำคัญและความจำเป็นเพราะการประกอบอาชีพทำให้เกิดรายได้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสร้างสรรค์ผลผลิตให้แก่ ชุมชน สังคม ประเทศชาติ

เรื่องที่ 2 งานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและภูมิภาค 5 ทวีป

2.1 งานอาชีพในชุมชน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ โดยเฉพาะมีผลต่อการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้าน ชุมชน และประเทศ ได้แก่ การเกิดอาชีพใหม่ และการอนุรักษ์อาชีพเดิมให้อยู่ในท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การประกอบอาชีพสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมั่นคง ผู้ประกอบการอาชีพ จึงต้องมีความเข้าใจในกระบวนการสร้างงานอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การสร้างอาชีพจากช่องว่างระหว่างอาชีพ โดยอาศัยช่องว่างระหว่างอาชีพ 2 อาชีพ เช่น อาชีพขยายลำไผ่ไผ่ โดยซื้อจากแหล่งปลูกไปขายให้กับแหล่งทำเครื่องจักสาน

2.1.2 การสร้างอาชีพจากผลของการประกอบอาชีพ โดยอาศัยผลพลอยได้จากอาชีพเดิม เช่น ทำภาชนะใส่ของจากทางมะพร้าวโดยใช้ส่วนต่างๆ จากต้นมะพร้าวที่ปลูกเป็นอาชีพอยู่แล้ว

2.1.3 การสร้างอาชีพจากทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการสร้างอาชีพใหม่ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น การทำอิฐจากดินเหนียวที่มีอยู่ในท้องถิ่น การผลิตปลาหมึกแห้งโดยใช้ทรัพยากรทางทะเลในท้องถิ่น

2.1.4 การสร้างอาชีพจากความต้องการของตลาด เป็นการสร้างอาชีพใหม่ โดยอาศัยข้อมูลทางการตลาด เช่น เลี้ยงกบเพราะตลาดมีความต้องการมาก หรือปลูกผักปลอดสารพิษ เพราะผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคเพื่อการดูแลสุขภาพ

2.1.5 การสร้างอาชีพที่ขาดแคลนในท้องถิ่น เป็นการสร้างอาชีพใหม่ โดยอาศัยข้อมูลในท้องถิ่น เช่น อาชีพรับซ่อมมอเตอร์ไซค์ เพราะช่างในหมู่บ้านขาดแคลน ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ เพราะทุกคนมีโทรศัพท์มือถือและมีโอกาสที่จะชำรุดเสียหาย จึงต้องการซ่อมด้วยความรวดเร็ว

ช่างซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศ เพราะปัจจุบันเกือบทุกหลังคาเรือนติดตั้งเครื่องปรับอากาศ แต่ช่างซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศมีจำกัด จึงเป็นช่องว่างที่สามารถตัดสินใจดำเนินงานอาชีพได้

2.1.6 ประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ทำอาชีพอะไร รุ่นลูก รุ่นหลานก็จะดำเนินการต่อ เช่น อาชีพขายกล้วยเดี่ยว ถ้ามีชื่อเสียงก็จะขายต่อจนกระทั่งรุ่นลูก รุ่นหลาน หรืออาชีพค้าขายทั่ว ๆ ไป

2.1.7 ประกอบอาชีพตามสภาพภูมิประเทศ ซึ่งในประเทศไทยประกอบด้วยสภาพพื้นที่ ที่เป็นภูเขา ที่ราบลุ่ม ที่ดอน ดังนั้นการเพาะปลูกจึงขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ เช่น ที่ราบลุ่มสามารถทำนาได้ อยู่ใกล้ทะเลสามารถประกอบอาชีพด้านประมง หรือบางทำเลสามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้

2.1.8 ประกอบอาชีพตามนโยบายของรัฐบาลหรือของผู้ประกอบการเอง เป็นการประกอบอาชีพในพื้นที่ ที่ยังไม่เคยมีการประกอบอาชีพนั้นมาก่อน เช่น การนำยางพาราไปปลูกทางภาคอีสาน ซึ่งแต่เดิมยางพาราจะนิยมปลูกทางภาคใต้เป็นส่วนใหญ่

2.2 การประกอบอาชีพ

ในโลกนี้มีอาชีพที่หลากหลายและทุกคนต้องมีอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ทั้งนี้ การมีอาชีพเป็นของตนเองต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบรวมกัน ได้แก่ ความรู้ความสามารถ เงินทุน ความเหมาะสมของสถานที่และสภาพแวดล้อม แรงงาน ทั้งนี้ ปัจจุบันได้มีการแบ่งลักษณะงานอาชีพออกเป็น 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะทาง โดยแต่ละกลุ่มอาชีพมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม คือ การประกอบอาชีพในด้านการเกษตรเกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประมง โดยนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม มาใช้ในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพหลักของพื้นที่ คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านภูมิอากาศ ด้านภูมิประเทศ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีของแต่ละพื้นที่ และด้านทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ อาชีพด้านการเกษตร เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ วนเกษตร ธุรกิจการเกษตร ฟาร์ม ปศุสัตว์ การเลี้ยงปลาในกระชัง แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น

2.2.2 กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม คือ งานอาชีพที่มีขอบข่ายเกี่ยวกับด้านพาณิชยกรรม เช่น ผู้ให้บริการจำหน่ายสินค้าทั้งแบบค้าปลีกและค้าส่งให้แก่ผู้บริโภคทั้งที่มีหน้าร้านเป็นสถานที่จัดจำหน่าย เช่น ห้างร้าน ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์สโตร์ ร้านสะดวกซื้อ และการขายที่ไม่มีหน้าร้าน เช่น การขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมของผู้ประกอบอาชีพ เพราะมีการลงทุนน้อย หรือเรียกว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-COMMERCE) หมายถึง การดำเนินธุรกิจทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าและบริการ ผ่านคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.2.3 กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม คือ การประกอบอาชีพที่อาศัยองค์ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม เกี่ยวกับงานช่าง ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างยนต์ ช่างประปา ช่างปูน และช่างเชื่อมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงความเหมาะสมตามศักยภาพหลักของพื้นที่

2.2.4 กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้ องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา นำมาเชื่อมโยงกับ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ โดยการต่อยอดหรือการพัฒนาอาชีพ ในกลุ่มอาชีพเดิม คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพคหกรรม กลุ่มอาชีพหัตถกรรม และกลุ่มอาชีพศิลปกรรม เช่น แพ้ชั้นเสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องสำอาง ทรงผม สปาสมุนไพร การออกแบบสื่อ/ภาพยนตร์/โทรทัศน์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เพอร์นิเจอร์ วัสดุก่อสร้างแบบประหยัดพลังงาน เซรามิก ผ้าทอ จักสาน แกะสลัก รถยนต์พลังงานทางเลือก ขากล้ออัตโนมัติสำหรับผู้พิการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าที่ต้องต่อสู้ด้านราคาโดยใช้หลักการของ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือ แนวคิดและแนวปฏิบัติที่สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ โดยไม่ต้องใช้ทรัพยากรมากนักแต่ใช้ความคิดสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ได้มากขึ้น

2.2.5 กลุ่มอาชีพด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะทาง เป็นงานอาชีพที่มี ทิศทางเติบโตในสังคมมากขึ้น เช่น ธุรกิจบริการท่องเที่ยว ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจบริการโล จิสติกส์ ธุรกิจภาพยนตร์ ธุรกิจการจัดประชุมและแสดงนิทรรศการ ธุรกิจบริการที่ปรึกษาด้าน อสังหาริมทรัพย์ ที่ปรึกษาทางธุรกิจ ในอนาคต กลุ่มอาชีพด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะทาง จะมีความต้องการเจ้าหน้าที่ บุคคล พนักงาน เพื่อควบคุมและปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะฝีมือเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ ต้องมีองค์ความรู้ มีระบบการบริหาร ระบบการจัดการ และมีเครือข่ายที่จะสามารถระดมทรัพยากรสนับสนุนงาน อาชีพได้

ทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า

1. กลุ่มอาชีพในปัจจุบันมี 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพด้าน อำนาจการและอาชีพเฉพาะทาง

2. การประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคมสิ่งแวดล้อม และวิชาการ

3. การดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมให้ประสบความสำเร็จผู้ประกอบการต้องมีองค์ความรู้ ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการดำเนินงานอาชีพ

4. การดำเนินงานอาชีพในกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ เช่น ผู้ผลิตน้ำมัน นวดสมุนไพร สำหรับสปาให้ประสบความสำเร็จ ต้องมี

4.1 ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านสมุนไพร ความเหมาะสมของสมุนไพรกับ สรีระส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ ความรู้ในเรื่องธุรกิจการทำสปา

4.2 ด้านการสร้างสรรค์งาน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุ ภัณฑ์ และการปรุงแต่งกลิ่น โพรโมชันใหม่ ๆ ที่ดึงดูดความสนใจของลูกค้า

4.3 ด้านต่อยอดกลุ่มอาชีพเดิม ได้แก่ ปลูกพืชสมุนไพรปลอดสารพิษ การผลิต สมุนไพรเกี่ยวกับด้านอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคสนใจ เช่น สมุนไพรเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

5. การดำเนินงานอาชีพในกลุ่มอาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง เช่น ผู้ดำเนินงานธุรกิจบริการสุขภาพด้วยธรรมชาติ ให้ประสบผลสำเร็จต้องมี

5.1 ความรู้ ได้แก่ ความรู้ในด้านธุรกิจ การดูแลสุขภาพ ความสัมพันธ์ของ สุขภาพกับธรรมชาติ

5.2 การบริหาร ได้แก่ การบริหารงาน บริหารคน

5.3 การจัดการ ได้แก่ การจัดการกระบวนการลำดับขั้นตอนการดำเนินงานทาง ธุรกิจสุขภาพด้วยธรรมชาติ และระบบบริการ

5.4 เครือข่าย ได้แก่ ภายในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ มีกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับเกษตร ธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนธุรกิจได้หรือไม่อย่างไร

2.3 การประกอบอาชีพในภูมิภาค 5 ทวีป

ภูมิภาคของโลกประกอบด้วย 5 ภูมิภาค ได้แก่ เอเชีย อเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย แอฟริกา ซึ่งแต่ละภูมิภาคจะมีลักษณะการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน เพราะมีความแตกต่างกันทางสภาพบริบทของพื้นที่ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และการดำรงชีวิตของประชาชน ดังนั้น ในการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเข้าใจในความแตกต่างของสภาพพื้นที่ดังกล่าว เพราะ ในอนาคตการติดต่อทางการค้าจะสามารถเชื่อมโยงติดต่อซื้อขายได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ถ้าผู้ประกอบการอาชีพมีความเข้าใจในความแตกต่างของลักษณะงานอาชีพในแต่ละภูมิภาค แล้วจะทำให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

โดยในแต่ละภูมิภาคของโลก มีลักษณะของการประกอบอาชีพตามรายละเอียด
ดังนี้

ภูมิภาคเอเชีย

ภูมิภาคเอเชีย ส่วนใหญ่ของประเทศในภูมิภาคเอเชียประกอบอาชีพเกษตรกรรม
เป็นหลัก ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง ป่าไม้ รวมถึงงานอาชีพทางด้านเหมือง
แร่ และอุตสาหกรรมด้วย โดยในแต่ละอาชีพที่ประกอบกิจการในภูมิภาคเอเชีย มีลักษณะการ
ประกอบอาชีพ ดังนี้

1. งานอาชีพด้านเกษตรกรรม

1.1) การปลูกพืช เป็นอาชีพเกษตรกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละประเทศ
ของภูมิภาคเอเชียดำเนินการประกอบเป็นอาชีพ แต่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะ
ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และการดำรงชีวิตของประชากร โดยประเทศในเขตพื้นที่ราบที่มีปริมาณ
น้ำฝนเพียงพอ และประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น จะมีการดำเนินการประกอบอาชีพการ
ปลูกพืชเพื่อเลี้ยงตนเอง ส่วนในเขตพื้นที่ที่มีภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น มีประชากรอยู่บางเบา
จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกพืชแบบเลื่อนลอย ทั้งนี้ในพื้นที่ที่เป็นทุ่งหญ้ามีระบบ
ชลประทาน ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพปลูกพืชพร้อมการเลี้ยงสัตว์

โดยพื้นที่ใดของประเทศที่อยู่ในเขตอากาศหนาว เขตทะเลทราย และเขต
ภูเขาจะเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกพืชได้

สำหรับพืชเศรษฐกิจที่สำคัญนิยมปลูกในประเทศของภูมิภาคเอเชีย เช่น
ข้าวเจ้า ข้าวโพด มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน มะกอก ชา ฝ้าย ปอ ป่าน ยางพารา เป็นต้น

1.2) การเลี้ยงสัตว์ อาชีพเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่
ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ของภูมิภาคเอเชียนิยมประกอบอาชีพ แต่มีความแตกต่างกันไป
ตามสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ โดยในประเทศที่มีอากาศแห้งแล้งแถบเอเชียตะวันตก
เฉียงใต้ และตอนกลางของภูมิภาค ซึ่งมีลักษณะพื้นที่เป็นทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทราย ประชากรใน
เขตดังกล่าวจึงนิยมเลี้ยงสัตว์แบบเร่ร่อน ได้แก่ อูฐ แพะ แกะ โค ม้า และจามรี โดยการเลี้ยง
สัตว์ในลักษณะดังกล่าว เป็นการประกอบอาชีพเพื่อต้องการนมและเนื้อนำมาใช้เป็นอาหาร
ส่วนในเขตอากาศร้อนชื้นและอบอุ่น ประชากรจะนิยมเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและการส่งเป็น
สินค้าออก ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด และยังคงนิยมเลี้ยงโค กระบือ และม้า เพื่อการใช้งานด้วย

1.3) การประมง การประกอบอาชีพประมงของภูมิภาคเอเชีย มีการ
ดำเนินการประกอบอาชีพประมงใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ประมงน้ำจืด และประมงทางทะเล

การประกอบอาชีพประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่จะนิยมทำอาชีพประมงควบคู่กับการปลูกพืช โดยเฉพาะพืชผัก สำหรับการประกอบอาชีพประมงทางทะเล มีการประกอบอาชีพในเขตน่านน้ำแถบชายฝั่งตะวันออกของภูมิภาคเอเชีย ตั้งแต่อ่าวไทยไปจนถึงช่องแคบเบริง ที่กระแสน้ำอุ่นกุโรชิโว ไหลมาบรรจบกับกระแสน้ำเย็นโอยาชิโว เพราะเป็นแหล่งที่มีอาหารสมบูรณ์ ทำให้มีสัตว์น้ำอยู่เป็นจำนวนมาก โดยประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการประกอบอาชีพประมงทางทะเลมากที่สุดในโลก นอกจากการประกอบอาชีพประมงทางทะเลแล้ว ตามแนวชายฝั่งทะเล ยังมีการประกอบอาชีพการเลี้ยงหอยประเภทต่าง ๆ รวมถึงสาหร่ายทะเล ซึ่งการประกอบอาชีพเช่นนี้จะกระจายโดยทั่วไปในประเทศที่มีพื้นที่ชายฝั่งทะเล

1.4) ป่าไม้ อาชีพป่าไม้ มีการดำเนินงานอาชีพใน 2 ลักษณะตามเขตภูมิอากาศ คือ ป่าไม้ในเขตร้อน จะเป็นป่าไม้ประเภทไม้เนื้อแข็ง ในเขตประเทศ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม อินเดีย และในประเทศกลุ่มหมู่เกาะ ส่วนป่าไม้ในเขตหนาวจะเป็นป่าต้นสน เพื่อการนำไม้สนมาใช้ทำเป็นกระดาษและลังไม้

1.5) เหมืองแร่ ภูมิภาคเอเชีย เป็นภูมิภาคที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุนานาชนิด เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาที่มีอายุแตกต่างกัน แร่ธาตุสำคัญที่มีการขุดขึ้นมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ เหล็ก ถ่านหิน ดีบุก น้ำมัน แมงกานีส เพชร พลอย เป็นต้น

2. งานอาชีพอุตสาหกรรม ในภูมิภาคเอเชีย การประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมแบบหัตถกรรม หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน ในลักษณะงานฝีมือ ของที่ระลึก เช่น ผ้าทอ เครื่องโลหะ เครื่องแกะสลัก เครื่องจักสาน เป็นต้น ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำในเอเชีย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน อินเดีย และสิงคโปร์ โดยถูกจัดให้เป็นประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่

ภูมิภาคอเมริกา

เนื่องจากภูมิภาคอเมริกา ประกอบด้วย เขตอเมริกาใต้ และอเมริกาเหนือ ซึ่งทั้ง 2 เขต มีความแตกต่างกันทั้งในด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และวิถีการดำรงชีวิตค่อนข้างสูง ทำให้การประกอบอาชีพของทั้ง 2 เขต จึงมีความแตกต่างกัน ดังนี้

1. งานอาชีพด้านเกษตรกรรม

1.1) การปลูกพืช

กาแฟ

- อเมริกาใต้ ปลูกมากในประเทศบราซิล มีมากถึงร้อยละ 50 ของโลก และยังมีการปลูกในประเทศโคลัมเบีย และเอกวาดอร์

- อเมริกาเหนือ ไม่มีการปลูก

โกโก้

- อเมริกาใต้ ปลูกเพื่อนำมาทำเป็นช็อกโกแลต เครื่องดื่มและขนมหวาน
นิยมปลูกในประเทศบราซิล เอกวาดอร์

- อเมริกาเหนือ ไม่มีการปลูก

ข้าวโพด

- อเมริกาใต้ เป็นพืชที่ปลูกมากในประเทศบราซิล รวมถึงประเทศอาร์เจนตินา
เวเนซุเอลา เปรู และโคลัมเบีย

- อเมริกาเหนือ ข้าวโพด เป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา
ปลูกมากในแถบภาคกลางของประเทศ

ข้าวสาลี

- อเมริกาใต้ นิยมปลูกในประเทศบราซิล อาร์เจนตินา ชิลี
- อเมริกาเหนือ ปลูกมากในประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา
โดยประเทศสหรัฐ อเมริกาจะปลูกข้าวสาลีฤดูหนาว ประเทศแคนาดา จะปลูกข้าวสาลีฤดูใบ
ไม้ผลิ

อ้อย

- อเมริกาใต้ ปลูกมากในประเทศบราซิล
- อเมริกาเหนือ ไม่มีการปลูก

กล้วย

- อเมริกาใต้ ปลูกมากในประเทศเอกวาดอร์
- อเมริกาเหนือ ไม่มีการปลูก

ฝ้าย

- อเมริกาใต้ ปลูกมากในประเทศบราซิล อาร์เจนตินา
- อเมริกาเหนือ ปลูกมากในบริเวณลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปี ภาคตะวันตกของ
รัฐแอริโซนา และแคลิฟอร์เนีย

ถั่วเหลือง

- อเมริกาใต้ ไม่มีการปลูก
- อเมริกาเหนือ ปลูกมากในเขตที่ราบภาคกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา

ยาสูบ

- อเมริกาใต้ ไม่มีการปลูก
- อเมริกาเหนือ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา ปลูกมากในเขตภาคตะวันออกของประเทศสหรัฐอเมริกา

ข้าวเจ้า

- อเมริกาใต้ ไม่มีการปลูก
- อเมริกาเหนือ ปลูกมากในเขตภาคใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ผักและผลไม้

- อเมริกาใต้ ไม่มีการปลูก
- อเมริกาเหนือในภาคตะวันออกของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการปลูกเชอร์รี่ แอปเปิล สตรอว์เบอร์รี่ ภาคใต้ ปลูกส้ม สับปะรด ขายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ ปลูกองุ่น มะกอก ส้ม มะนาว

1.2) การเลี้ยงสัตว์ ในเขตอเมริกาใต้ และอเมริกาเหนือ มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่

- โคเนื้อ นิยมเลี้ยงในเขตอเมริกาใต้ ประเทศบราซิล อาร์เจนตินา และอุรุกวัย ส่วนในเขตอเมริกาเหนือ นิยมเลี้ยงในแถบตะวันตกของประเทศ และจะเลี้ยงเป็นฟาร์มปศุสัตว์ขนาดใหญ่
- โคนม ในเขตอเมริกาใต้ไม่มีการเลี้ยงโคนม ส่วนในเขตอเมริกาเหนือ นิยมเลี้ยงแถบเขตที่ราบภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพื้นที่ดังกล่าว จะมีการปลูกข้าวโพด และถั่วเหลือง เพื่อนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ด้วย
- แกะ นิยมเลี้ยงในเขตอเมริกาใต้ ประเทศอุรุกวัย โดยมีการเลี้ยงจำนวนมากเป็นอันดับ 2 ของโลก ในเขตอเมริกาเหนือนิยมเลี้ยงในภาคตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา
- สุกร นิยมเลี้ยงในเขตอเมริกาใต้ ประเทศเปรู และบราซิล ส่วนเขตอเมริกาเหนือ นิยมเลี้ยงในเขตที่เลี้ยงโคนม โดยใช้หางนมนำมาเลี้ยงสุกร

1.3) ป่าไม้ เขตอเมริกาใต้ เป็นแหล่งไม้เนื้อแข็งที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์และกว้างขวาง แต่นำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย เพราะการคมนาคมไม่สะดวก สำหรับเขตอเมริกาเหนือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพป่าไม้ ที่ส่วนใหญ่เป็นไม้เนื้ออ่อน

1.4) เหมืองแร่ เขตอเมริกาใต้และอเมริกาเหนือ มีแร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่

ถ่านหิน

- อเมริกาใต้ ไม่มีทรัพยากรและการผลิต
- อเมริกาเหนือ มีมากแถบเทือกเขาด้านตะวันตกของประเทศ

สหรัฐอเมริกา

เหล็ก

- อเมริกาใต้ มีมากในประเทศบราซิล โดยมีการผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรวมถึง เวเนซุเอลา โปลิเวีย ชิลี

- อเมริกาเหนือ มีมากที่บริเวณเทือกเขาเมซาปี รัฐมินนิโซตา

ทองคำ

- อเมริกาใต้ มีมากในประเทศบราซิล
- อเมริกาเหนือ มีแหล่งผลิตที่สำคัญ อยู่ที่เทือกเขาร็อกกี้

ทองแดง

- อเมริกาใต้ มีมากเป็นอันดับ 1 ของโลกในประเทศชิลี รวมทั้งในประเทศ

บราซิล และเปรู

- อเมริกาเหนือ มีแหล่งผลิตที่สำคัญ อยู่ที่เทือกเขาร็อกกี้

บอกไซต์

- อเมริกาใต้ ไม่มีทรัพยากรและการผลิต
- อเมริกาเหนือ เป็นแร่ธาตุที่นำมาใช้เพื่อการผลิตอลูมิเนียม มีมากที่รัฐ

อาร์คันซอ

ดีบุก

- อเมริกาใต้ มีมากที่ประเทศโบลิเวีย โดยมีการผลิตดีบุกมากเป็นอันดับ 2

ของโลก

- อเมริกาเหนือ ไม่มีทรัพยากรและการผลิต

สังกะสี

- อเมริกาใต้ มีการผลิตมากในประเทศเปรู บราซิล และอาร์เจนตินา
- อเมริกาเหนือ ไม่มีทรัพยากรและการผลิต

น้ำมัน

- อเมริกาใต้ มีการผลิตมากที่สุด ที่ประเทศเวเนซุเอลา เป็นประเทศที่มีการผลิตมากที่สุด และยังมีในประเทศบราซิล โบลิเวีย เอกวาดอร์

- อเมริกาเหนือ มีแหล่งผลิตทางตอนเหนือของรัฐอะแลสกา และภาคกลางตอนล่างของประเทศแคนาดา

2. งานอาชีพอุตสาหกรรม ในเขตอเมริกาใต้ จะเป็นอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิตน้ำตาล อาหารกระป๋อง โดยประเทศที่มีอุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่ ประเทศบราซิล และอาร์เจนตินา เป็นการผลิตเหล็กกล้า น้ำมันและปิโตรเคมี ส่วนอเมริกาเหนือ มีความก้าวหน้ามากทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการผลิตในอุตสาหกรรมหลัก

ภูมิภาคยุโรป

การประกอบอาชีพของประเทศในภูมิภาคยุโรป มีลักษณะการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. งานอาชีพด้านเกษตรกรรม

1.1) การปลูกพืช การประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้านการปลูกพืชของภูมิภาคยุโรป ส่วนใหญ่ปลูกในยุโรปตะวันออกและภาคใต้ของประเทศอังกฤษ ภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศฝรั่งเศส รวมถึงตอนเหนือของประเทศเยอรมัน พืชที่สำคัญและมีผลต่อเศรษฐกิจ ได้แก่

ข้าวสาลี ปลูกมากในประเทศยูเครน ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน โรมาเนีย บัลแกเรีย เยอรมัน ฮังการี

ข้าวโอ๊ต ข้าวบาร์เลย์ ถั่ว มันฝรั่ง ปลูกได้โดยทั่วไปของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคยุโรป

องุ่น ส้ม มะกอก มะนาว แอปเปิล ปลูกมากในประเทศที่มีลักษณะอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน ได้แก่ ประเทศอิตาลี ฝรั่งเศส สเปน กรีซ

1.2) การเลี้ยงสัตว์ สัตว์เศรษฐกิจที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ กวางเรนเดียร์ โคเนื้อ โคนม แพะ แกะ ม้าและสุกร โดยการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจดังกล่าว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคยุโรป

1.3) การประมง แหล่งทำการประมงที่สำคัญในภูมิภาคยุโรป ได้แก่ ทะเลเหนือ โดยเฉพาะบริเวณกระแสน้ำอุ่นแอตแลนติกเหนือบรรจบกับกระแสน้ำเย็นกรีนแลนด์ตะวันออก ทำให้มีอาหารสมบูรณ์ ปลาซุกซุม ประเทศที่ประกอบอาชีพประมงในเขตนี้ ได้แก่ ประเทศ

นอร์เวย์ ไอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร ทะเลดำ ทะเลสาบแคสเปียน และแม่น้ำโวลกา มีการจับปลาเตอร์เจียน นำมาทำเป็นไขปลาการ์เวียร์

1.4) ป่าไม้ อาชีพป่าไม้ มีการประกอบอาชีพอย่างจริงจังในประเทศฟินแลนด์ สวีเดน รัสเซีย

นอร์เวย์ ส่วนใหญ่นิยมปลูกป่าไม้เป็นไม้ในเขตหนาว ได้แก่ ป่าไม้สน เพื่อนำมาใช้ทำเป็นเยื่อกระดาษ

1.5) เหมืองแร่ ภูมิภาคยุโรปเป็นแหล่งแร่ที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่บริเวณทะเลเหนือ และรอบทะเลสาบแคสเปียน โดยแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ แร่บอกไซต์ มีการขุดขึ้นมาเพื่อนำมาถลุงเป็นอลูมิเนียม มีมากในประเทศฝรั่งเศส ยูโกสลาเวีย ฮังการี และเทือกเขาคูราล ในประเทศรัสเซีย แร่โพแทช นำมาใช้ในอุตสาหกรรมปุ๋ยและสบู่ มีมากในประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และรัสเซีย

2. งานอาชีพอุตสาหกรรม ในภูมิภาคยุโรป ถือได้ว่าเป็นภูมิภาคแห่งอุตสาหกรรม ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอยู่ในภาคอุตสาหกรรม แหล่งอุตสาหกรรมในภูมิภาคยุโรป จะอยู่แถบยุโรปตะวันตก เช่น ประเทศฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ รวมถึงประเทศในแถบยุโรปตะวันออก ได้แก่ รัสเซีย ยูเครน เบลารุส

ภูมิภาคออสเตรเลีย

การประกอบอาชีพของภูมิภาคออสเตรเลีย มีลักษณะการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. งานอาชีพด้านเกษตรกรรม

1.1) การปลูกพืช เกษตรกรรมการปลูกพืช ถือว่าเป็นอาชีพหลักของภูมิภาคออสเตรเลีย โดยในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรมปลูกพืช เกษตรกรมีการนำเครื่องจักรกลเข้ามาช่วยในการทำการเกษตร เนื่องจากพื้นที่ของออสเตรเลียมีความแห้งแล้ง และใช้ในการขุดน้ำบาดาล พืชที่สำคัญและมีผลต่อเศรษฐกิจได้แก่ ข้าวสาลี เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของภูมิภาคออสเตรเลีย นอกจากนั้นยังมีการปลูกข้าวเจ้า ถั่ว อ้อย สับปะรด องุ่น และส้มกระจายในพื้นที่ภูมิภาคออสเตรเลีย ตามความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

1.2) การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ ในภูมิภาคออสเตรเลียนิยมเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ แกะ เป็นการเลี้ยงไว้เพื่อการใช้ขน โคนี้อ มีการเลี้ยงในบริเวณทุ่งหญ้าสะวันนา และโคนม มีการเลี้ยงในบริเวณเขตอากาศอบอุ่น

1.3) การประมง ภูมิภาคออสเตรเลีย โดยเฉพาะฝั่งตะวันออก เป็นบริเวณที่มีปลาจำนวนมาก ได้แก่ ปลาทูน่า ปลาฉลาม ปลาแซลมอน ปลากระบอก รวมทั้งมีการเลี้ยงหอยมุก

ที่เกาะเทอร์สเตย์ แต่งงานอาชีพด้านประมง มีปัญหาไม่สามารถจับปลาที่มีชุกชุมได้มาก เพราะขาดแรงงาน

1.4) ป่าไม้ ภูมิภาคออสเตรเลีย มีการประกอบอาชีพป่าไม้ ประเภทป่ายูคาลิปตัส โดยมีการปลูกมากในแถบตะวันออกของภูมิภาคออสเตรเลีย

1.5) เหมืองแร่ ภูมิภาคออสเตรเลีย เป็นแหล่งแร่ที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่

- เหล็ก มีมากที่รัฐเวสเทิร์น ออสเตรเลีย
- ถ่านหิน มีมากที่ซิดนีย์ นิวคาสเซิล
- ทองคำ มีมากที่เวสเทิร์น ออสเตรเลีย
- ดีบุก มีมากที่รัฐควีนส์แลนด์

2. งานอาชีพอุตสาหกรรม ในภูมิภาคออสเตรเลีย มีการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การผลิตสิ่งทอ น้ำตาล นม เนย อาหารกระป๋อง ด้านอุตสาหกรรมอื่น มีการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า การต่อเรือส่วนใหญ่ภาคอุตสาหกรรมจะประกอบกันในแถบตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาคออสเตรเลีย

ภูมิภาคแอฟริกา

การประกอบอาชีพของภูมิภาคแอฟริกา มีลักษณะการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. งานอาชีพด้านเกษตรกรรม

1.1) การปลูกพืช ภูมิภาคแอฟริกา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ประชากรจะปลูกพืชได้เฉพาะบริเวณที่เป็นที่ราบดินตะกอนของปากแม่น้ำสายต่าง ๆ ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภคของประชาชนในภูมิภาค ทั้งนี้ แหล่งปลูกและพืชที่สำคัญของภูมิภาคแอฟริกา ได้แก่

แหล่งปลูกพืชเมืองร้อนในเขตร้อนชื้น บริเวณลุ่มน้ำคองโก ชายฝั่งแอฟริกา ด้านตะวันออก และด้านตะวันตก พืชที่นิยมปลูก ได้แก่ โกโก้ ปาล์มน้ำมัน กาแฟ ถั่วลิสง อ้อย ยางพารา เผือก และมัน

ลุ่มแม่น้ำไนล์ เป็นพื้นที่อากาศร้อน แห้งแล้ง ส่วนใหญ่ปลูก ฝ้าย ชา อินทผาลัม ข้าวฟ่าง

เขตเมดิเตอร์เรเนียน บริเวณด้านเหนือสุดและด้านใต้สุดของภูมิภาค มีการปลูกส้ม องุ่น มะกอก และข้าวสาลี

เขตบอบูนขึ้น บริเวณด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาค มีการปลูกผลไม้ ข้าว สาลี ข้าวโพด

1.2) การเลี้ยงสัตว์ ในภูมิภาคแอฟริกา มีการเลี้ยงสัตว์และการล่าสัตว์ป่า ดังนี้

- โคเขายาว เลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงาน ใช้เนื้อเป็นอาหาร และเป็นการแสดงฐานะทางสังคม ส่วนใหญ่จะเลี้ยงในเขตภาคตะวันออก และภาคใต้ของภูมิภาค
  - โคเนื้อ และโคนมพันธุ์ต่างประเทศ นิยมเลี้ยงในเขตที่มีภูมิอากาศอบอุ่นขึ้น
  - แพะ แกะ เป็นการเลี้ยงแบบเร่ร่อน ในเขตทะเลทราย
  - อูฐ เลี้ยงไว้เพื่อใช้เป็นพาหนะ และอาหาร นิยมเลี้ยงในเขตทะเลทราย
- การล่าสัตว์ป่าโดยชนพื้นเมือง สัตว์ป่าที่เป็นที่นิยมในการล่าเพื่อนำมาจำหน่าย ได้แก่ งาช้าง และนอแรด

1.3) เหมืองแร่ ภูมิภาคแอฟริกา เป็นภูมิภาคที่มีแหล่งแร่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเพชร มีปริมาณมากกว่าทุกภูมิภาค โดยแร่ธาตุที่สำคัญอื่น ได้แก่

- ถ่านหิน มีมากที่สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
- น้ำมันปิโตรเลียม มีมากที่ทะเลทรายสะฮารา ประเทศแอฟริกาเหนือ ลิเบีย แอลจีเรีย อียิปต์ ไนจีเรีย
- ก๊าซธรรมชาติ มีมากในกลุ่มของแอฟริกาเหนือ และแอฟริกาตะวันตก โดยประเทศแอลจีเรีย มีปริมาณก๊าซธรรมชาติมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก
- ทองคำ มีมากที่สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
- ทองแดง มีมากที่ประเทศซออีร์ (คองโก)

2. งานอาชีพอุตสาหกรรม ในภูมิภาคแอฟริกา มีการดำเนินงานอาชีพด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

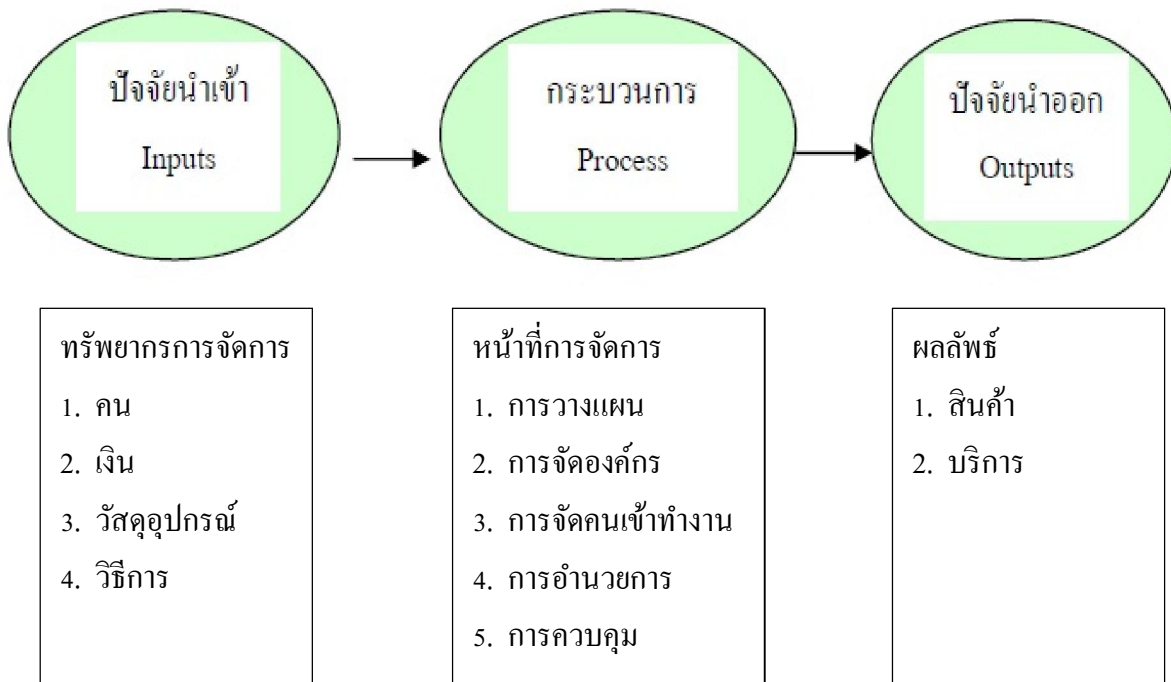
สรุปได้ว่า ตามสภาพภูมิอากาศตามเส้นรุ้ง (แนวนอนรอบโลก) จะมีลักษณะภูมิอากาศที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันทำให้มีการประกอบอาชีพที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ประเทศไทยอยู่ในเขตสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น อาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับทวีปต่าง ๆ ที่มีลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้น เช่นเดียวกัน ได้แก่ ทวีปอเมริกาใต้ ทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมด้านพืชจะสามารถปลูกกาแฟ ข้าวโพด อ้อย ถั่วฝักยาว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ถั่ว มัน ได้เช่นเดียวกับประเทศไทย ดังนั้น การจัดการการผลิต การจัดการการตลาด หากประเทศไทยจะจำหน่ายผลผลิตให้กับประเทศในทวีปอเมริกาใต้และทวีปแอฟริกาจะทำได้ยาก จึงควรพิจารณาการจำหน่าย

ผลผลิตในประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ออสเตรเลีย หรือประเทศในทวีปเอเชีย ที่อยู่ในเขตหนาวจะทำให้สามารถเจาะตลาดจำหน่ายได้

เรื่องที่ 3 การจัดการอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและภูมิภาค 5 ทวีป

3.1 กระบวนการของการจัดการการผลิต

กระบวนการของการจัดการการผลิต มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างมีระบบ จึงต้องมีขั้นตอนที่แสดงถึงกระบวนการของการจัดการการผลิต กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการอาชีพ จำเป็นต้องมีความเข้าใจและสามารถจัดระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการกำหนดแนวทางการสื่อสารในการบริหารจัดการการประกอบอาชีพ การดำเนินงาน การประเมิน การควบคุม การติดตามตรวจสอบ การแก้ปัญหา ทั้งนี้ กระบวนการของการจัดการการผลิต ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรม รวมถึงสามารถพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการของการจัดการการผลิตได้ โดยสามารถแสดงแผนภาพที่แสดงถึงขั้นตอนสำคัญของกระบวนการของการจัดการการผลิตได้ ดังนี้

จากแผนภาพข้างต้น ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ หรือทางธุรกิจ เรียก ปัจจัยนำเข้านี้ว่า 4 Ms นำเข้าสู่กระบวนการโดยผู้ประกอบการมีหน้าที่การจัดการ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม จากการดำเนินงานตามกระบวนการมุ่งหวังให้เกิดผลลัพธ์ ได้แก่ สินค้าต่าง ๆ หรืออาจอยู่ในรูปของการบริการ

จากแผนภาพจึงอธิบาย กระบวนการของการจัดการการผลิต ได้ว่า กระบวนการของการจัดการการผลิต เป็นการวิเคราะห์ลักษณะข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการจัดการการผลิต ได้แก่ การวางแผน การจัดทำโครงการ การใช้วัสดุอุปกรณ์ การใช้แรงงาน การใช้สถานที่ และการใช้ทุน โดยองค์ประกอบการจัดการการผลิต มีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

3.1.1 การวางแผน

การวางแผน เป็นจุดเริ่มต้นของการทำงาน เพื่อให้เกิดผลบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมไว้ชัดเจนว่า จะให้ใครทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อใด เพราะอะไร ด้วยวิธีใด และเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้ว จะแก้ไขอย่างไร

1) ความสำคัญของการวางแผน

การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางว่าจะทำอะไร เมื่อใด อย่างไร โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ทำให้เห็นถึงความชัดเจนที่จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หากการดำเนินการใดปราศจากการวางแผนจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นดังนี้

- 1.1) เกิดความสับสนว่าจะต้องทำอะไร ก่อน-หลัง ทำเมื่อใด ทำอย่างไร
- 1.2) เกิดความเสี่ยงต่อความสำเร็จ เพราะไม่ทราบแนวทางว่าจะมีโอกาสสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างไร
- 1.3) เกิดความสูญเสียในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งนำมาใช้อย่างไม่เหมาะสม ไม่มีประสิทธิภาพสูงสุดและการสูญเสียเวลา
- 1.4) เกิดการทำงานที่หลงทิศทาง เบี่ยงเบนออกจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 1.5) ไม่สามารถติดตามความก้าวหน้าของงานและไม่สามารถประเมินผลงานได้

2) ลักษณะของแผนที่ดี

ลักษณะของแผนที่ดีควรประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1) มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่าย วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต้องไม่มากจนไม่สามารถกำหนดแผนงานที่รัดกุมได้
- 2.2) ต้องครอบคลุมรายละเอียดและสามารถปฏิบัติให้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด
- 2.3) มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับใช้กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้
- 2.4) มีระยะเวลาการดำเนินการที่แน่นอน
- 2.5) มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติตามแผนชัดเจน
- 2.6) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแผนมีส่วนร่วมในการวางแผนชัดเจน
- 2.7) ใช้ข้อมูล เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจทุกขั้นตอน

3.1.2 การจัดทำโครงการ

1) ความหมายของโครงการ

โครงการ หมายถึง การดำเนินงานที่มีขอบเขตที่จำกัด โดยมุ่งหวังความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ ภายใต้ขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด

2) ความสำคัญของโครงการ

การดำเนินโครงการ มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ดังนั้น การกำหนดงานโครงการ จึงต้องมีการจัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมการดำเนินงานตลอดโครงการ นอกจากนั้น ต้องมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของโครงการ เพราะหากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนด จะมีผลให้ค่าใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวงเงินงบประมาณที่กำหนด แต่ในทางกลับกัน หากการดำเนินงานโครงการมีการเลื่อนกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดออกไป จะมีผลทำให้ต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่าย ดังนั้น การดำเนินงานโครงการจึงต้องมีการควบคุมเวลาให้การดำเนินงานแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อควบคุมต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้

3) ลักษณะของงานโครงการ

ลักษณะของงานโครงการ สามารถอธิบายและแยกลักษณะของงานโครงการได้ดังนี้

3.1) งานโครงการ เป็นงานที่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนมีระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุด ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินการประจำซึ่งจะมีแต่การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นเท่านั้น ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการ มีระยะเวลาแตกต่างกันตามลักษณะของเนื้องาน โดยบางโครงการมีเนื้องานน้อย ก็จะมีการกำหนดการใช้ระยะเวลาที่สั้นตั้งแต่ 1 สัปดาห์ถึง 1 ปี เช่น โครงการจัดงานคอนเสิร์ตหารายได้ โครงการสร้างสะพานลอยสำหรับคนข้ามถนน

3.2) งานโครงการมีการบริหารแยกออกจากงานประจำ ลักษณะของงานโครงการจะมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรแยกออกจากหน่วยงานประจำ บางโครงการมีการแยกจากหน่วยงานประจำอย่างเด่นชัด ได้แก่ งานโครงการพิเศษ ซึ่งจะมียกงบประมาณของโครงการโดยตรง มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ในโครงการโดยตรง ส่วนบางโครงการอาจจะมีการแยกจากหน่วยงานเป็นบางส่วนและดำเนินการควบคู่กับหน่วยงานประจำ โครงการลักษณะนี้จะมียกงบประมาณที่ใช้ในโครงการเท่าที่จำเป็นและทรัพยากรส่วนหนึ่งจะใช้ร่วมกับหน่วยงานประจำ ได้แก่ แผนงานโครงการต่าง ๆ

3.3) งานโครงการจะมีผู้บริหารโครงการรับผิดชอบงานโครงการโดยตรง เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีความเด่นชัด มีผู้ทำหน้าที่จัดการและตัดสินใจโดยตรง ทำให้งานมีความก้าวหน้าตามลำดับ หากงานโครงการไม่เป็นไปตามแผนงานก็สามารถระบุผู้รับผิดชอบได้

3.4)งานโครงการมีการประเมินผลงานทั้งโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ งานโครงการจะเกี่ยวข้องกับรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการ เมื่อสิ้นสุดโครงการจะมีการประเมินถึงผลงานที่ได้รับว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ และมีรายรับรายจ่ายเป็นอย่างไรเพื่อประเมินว่าโครงการมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด แตกต่างจากการดำเนินงานประจำซึ่งจะมีการประเมินผลตามระยะเวลาช่วงหนึ่ง เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือ 1 ปี เป็นการวัดผลสำเร็จในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่การวัดผลสำเร็จตลอดอายุของการดำเนินการ

การเขียนโครงการประกอบอาชีพมีหัวข้อดังนี้

ในการดำเนินการประกอบอาชีพก็เช่นเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างมีระบบ สามารถควบคุมการดำเนินงาน และสามารถประเมินผลความสำเร็จได้ จำเป็นที่ผู้ประกอบการอาชีพต้องดำเนินการจัดทำโครงการ ซึ่งในการจัดทำโครงการประกอบอาชีพนั้น มีรายละเอียดที่ต้องระบุไว้ดังนี้

1. ชื่อโครงการ ควรตั้งชื่อโครงการที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เช่น โครงการเลี้ยงวัวเนื้อ โครงการผลิตปุ๋ยและดินปลูกต้นไม้ โครงการจำหน่ายเครื่องตีหมาแพสำเร็จรูป เป็นต้น
2. เหตุผล/แรงจูงใจในการทำโครงการ ให้เขียนถึงเหตุผลที่เลือกทำโครงการนั้น เช่น เป็นอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาด/ชุมชน หรือตัวผู้ประกอบการอาชีพมีความถนัด ความสนใจในอาชีพนั้น ๆ อย่างไร เป็นต้น
3. วัตถุประสงค์ ให้เขียนวัตถุประสงค์ในการทำโครงการนั้น ๆ ให้ชัดเจน เช่น เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำอาชีพนั้น ๆ หรือเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของตนเองในการประกอบอาชีพนั้น ๆ
4. เป้าหมาย ควรกำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณและคุณภาพให้ชัดเจน เช่น การเลี้ยงเปิดเนื้อ จะเลี้ยงรุ่นละกี่ตัว
5. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ให้ระบุระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการว่า ใช้เวลาดำเนินการนานเท่าไร เริ่มต้นโครงการเมื่อใด จะสิ้นสุดโครงการเมื่อใด
6. สถานที่ประกอบการ เป็นการระบุสถานที่ที่จะดำเนินงานอาชีพให้ชัดเจน
7. การดำเนินงาน ให้เขียนแสดงขั้นตอนการดำเนินงานอย่างละเอียดในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นวางแผน (ให้กำหนดปัจจัยนำเข้าในการประกอบอาชีพว่า มีอะไรบ้าง ให้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการอาชีพว่า จะมีขั้นตอนการดำเนินงานอาชีพอย่างไร) ขั้นการ

ปฏิบัติการตามแผน (ให้ระบุว่าในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติอย่างไร) และขั้นประเมินผล (ให้ระบุว่าประเมินผลอย่างไร ช่วงระยะเวลาใด)

8. ปัญหาและแนวทางแก้ไข ให้ระบุปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับการประกอบอาชีพ พร้อมระบุแนวทางการแก้ไขหากเกิดปัญหานั้นจริงในระหว่างการทำงานอาชีพ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ แสดงให้เห็นถึงผลของการดำเนินงานในการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ด้านกำไร และความพึงพอใจต่าง ๆ

10. ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ระบุชื่อผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการ

3.1.3 การใช้วัสดุอุปกรณ์

เครื่องมือ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดค้นขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้นมาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและแรงงาน

วัสดุ หมายถึง สิ่งที่ใช้แล้วสิ้นเปลืองและหมดไป เช่น เนื้อสัตว์ เปลือก ข้าว พริก ขี้หนู กระเทียม

อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้แล้วยังคงเหลือ สามารถใช้ได้อีก เช่น เครื่องบดเนื้อ เครื่องชั่ง อุปกรณ์เครื่องครัวต่าง ๆ ได้แก่ มีด เขียง ถาด กะละมัง หม้อ เตา

3.1.4 การใช้แรงงาน

แรงงาน หมายถึง บุคคลที่ผู้ประกอบการจ้างให้มาปฏิบัติงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งมีทั้งแรงงานประเภทที่มีความชำนาญงานหรือแรงงานที่มีฝีมือ แรงงานประเภทไร้ฝีมือที่ต้องใช้กำลังแรงงานในการปฏิบัติงาน เช่น คนงานแบกหาม และแรงงานประเภทวิชาการที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะ ความคิด เพื่อช่วยในการวางแผน กำหนดนโยบาย และประเมินผลให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างเป็นระบบราบรื่น และประสบความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ ดังนั้น เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการ จึงจำเป็นต้องเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยทำงานตามความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นายจ้างจะต้องจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าคอมมิชชั่น และสวัสดิการอื่น ๆ ให้แก่บุคคลอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า แรงงาน เป็นความสามารถของมนุษย์ที่ถูกนำมาใช้ในการผลิต เพื่อทำให้เกิดเป็นสินค้าหรือการบริการขึ้นมา แรงงานจึงนับเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ถ้าปราศจากแรงงานที่จะมาช่วยในการทำงานแล้ว ย่อมจะไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานนั้น ๆ ได้ และ

เมื่อมีการจ้างแรงงานแล้ว ผู้ว่าจ้างหรือผู้ประกอบการ ต้องจ่ายค่าตอบแทนแรงงานเป็นค่าจ้าง ซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถและชนิดของงานนั้น ๆ

3.1.5 การใช้สถานที่

สถานที่ หมายถึง อาคาร บริเวณที่ประกอบอาชีพธุรกิจของผู้ประกอบการ

3.1.6 การเงินทุน

ทุน มีความหมายที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานอาชีพ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานอาชีพ สามารถเสนอข้อมูลได้ดังนี้

ทุน หมายถึง เงินทุนส่วนตัวของเจ้าของกิจการ หรือ เงินจากหุ้นส่วนธุรกิจที่ได้มีการตกลงร่วมกันไว้ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน

ทุน หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตที่นำมาใช้ในการสร้างสินค้าหรือบริการ ที่มนุษย์เป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการนั้น ๆ ขึ้น และรวมถึง ทุน หมายถึง สินค้าหรือการบริการ ที่ผู้ประกอบการรับมาหรือจัดหา มา โดยใช้เงินหรือเงินทุนไปจัดซื้อ

ในส่วนของการเงินและการบัญชี ทุน หมายถึง ความมั่งคั่งที่ใช้ในการเปิดกิจการ เพราะทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยในการผลิต โดยมีความหมายรวมถึง ที่ดิน แรงงาน องค์กร ผู้ประกอบการ การบริหารจัดการ

ทั้งนี้ ทุน ยังสามารถพิจารณาได้จากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) คุณสมบัติของ ทุน ที่สามารถนำไปผลิตสินค้าอื่น ๆ ได้ อยู่ในรูปของปัจจัยในการผลิต
- 2) คุณสมบัติของ ทุน ที่เป็นปัจจัยในการผลิตที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ
- 3) คุณสมบัติของ ทุน ที่ไม่ได้ถูกใช้ในการผลิตเป็นหลัก เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ (ยกเว้นค่าเสื่อมราคา)

สรุปได้ว่า การวางแผน มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบจะดำเนินงานอาชีพให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสม มีความเป็นไปได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการจัดการการผลิต ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลผลิต
2. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ

3. กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการ การบริหารงาน การอำนวยการ การควบคุม
4. ปัจจัยนำออกในการประกอบอาชีพ ได้แก่ สินค้าหรือบริการ
5. การวางแผน หมายถึง การกำหนดแนวทางว่าจะทำอะไร เมื่อใด อย่างไร โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ทำให้เห็นถึงความชัดเจนที่จะดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
6. โครงการประกอบอาชีพ หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการดำเนินการในขอบเขตที่กำหนด โดยมุ่งหวังความสำเร็จของงานอาชีพเป็นสำคัญ
7. ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของโครงการประกอบอาชีพ ได้แก่ เหตุผล/แรงจูงใจในการประกอบอาชีพ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ

3.2 การจัดการการตลาด

3.2.1 การกำหนดทิศทางการตลาด

การจัดการการตลาดให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการจะต้องศึกษาใน 2 เรื่อง คือ พฤติกรรมผู้บริโภค และ สถานการณ์ทางการตลาด เพราะเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของกิจการ ด้วยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการทำงาน ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาจุดแข็ง เป็นการศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นข้อดีหรือจุดแข็งของสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการ
- 2) การศึกษาจุดอ่อน เป็นการศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นข้อเสียหรือปัญหาที่เกิดจากสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการหรือข้อเสียหรือปัญหาที่เกิดจากองค์ประกอบทางการผลิต การตลาด
- 3) การศึกษาโอกาส เป็นการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลให้เกิดข้อได้เปรียบหรือสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการ
- 4) การศึกษาอุปสรรค เป็นการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรคต่อสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการ

3.2.2 การหาความต้องการของตลาด

ความจำเป็น หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการ โดยความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัย 4 ประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรค

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการอยากได้ อยากมี อยากเป็น แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เดือดร้อนแก่ชีวิต เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งถูกหล่อหลอมจากสภาพแวดล้อมและบุคลิกส่วนตัว เช่น ต้องการรถยนต์ใหม่ยี่ห้อดังแทนรถยนต์คันเก่าที่ใช้อยู่

การตลาด หมายถึง การจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ เพื่อสร้างให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการกับเงินตรา มีผลให้ผู้บริโภคได้รับความสุข ความพอใจ และองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ของการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ โดยการตลาด เป็นกระบวนการวางแผนเพื่อการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ที่นำไปสู่การปฏิบัติ คือ การจำหน่ายสินค้าหรือบริการด้วยการกำหนดราคาที่เหมาะสม การส่งเสริมการตลาด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อการกระตุ้นการขายหรือการบริการ เช่น การแจกสินค้าเพื่อทดลองใช้ การลดราคา การซื้อ 1 แถม 1 เป็นต้น

3.2.3 การขนส่ง

การขนส่ง หมายถึง การเคลื่อนย้ายบุคคล สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งของ จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง โดยอาศัยอุปกรณ์ในการขนส่งตามความต้องการ เกิดประโยชน์ และไม่ทำให้สิ่งที่เคลื่อนย้ายเกิดความเสียหาย ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจ ต้องเลือกวิธีการขนส่งให้เหมาะสมกับธุรกิจของตนเอง ซึ่งสามารถจำแนกการขนส่งได้ 5 ประเภท ดังนี้

1) การขนส่งทางน้ำ เป็นวิธีการขนส่งที่เก่าแก่มีมาแต่สมัยโบราณ โดยการใช้แม่น้ำลำคลองเป็นเส้นทางลำเลียงสินค้า รวมถึงการขนส่งทางทะเล ซึ่งส่วนใหญ่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การขนส่งทางน้ำนี้เหมาะกับการขนส่งสินค้าที่มีขนาดใหญ่ ปริมาณมากและเป็นสินค้าที่ยากแก่การเสียหาย เช่น ทราบ แร่ ข้าวเปลือก เครื่องจักร ยางพารา เป็นต้น

2) การขนส่งทางบก จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1) การขนส่งทางรถไฟ เป็นเส้นทางการลำเลียงสินค้าที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย ดำเนินงานโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ เหมาะกับการขนส่งสินค้าหนัก ปริมาณมากและใช้ระยะทางในการขนส่งสินค้าไกล อัตราค่าบริการไม่แพง มีการกำหนดเวลาออกและถึงจุดหมายปลายทางในระยะเวลาแน่นอนและมีความปลอดภัยจากการเสียหายของสินค้า

2.2) การขนส่งทางรถยนต์หรือรถบรรทุก เป็นเส้นทางการลำเลียงสินค้าที่ถือว่าเป็นหัวใจของการขนส่งทางบก ปัจจุบันได้มีการสร้างถนน ขยายถนนเพื่อเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยการขนส่งทางรถยนต์หรือทางรถบรรทุก สามารถ

แก้ปัญหาในด้านการจำหน่ายสินค้าของผู้ผลิตหรือผู้ค้าได้เป็นอันมาก เพราะเป็นการขนส่งสินค้าที่สะดวก รวดเร็ว สามารถส่งสินค้าไปถึงผู้ใช้ได้โดยตรง

3) การขนส่งทางอากาศ เป็นเส้นทางการลำเลียงสินค้าที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะการขนส่งระหว่างประเทศ เพราะสามารถทำการขนส่งได้รวดเร็วกว่าการขนส่งประเภทอื่น ๆ ใช้ระยะเวลาสั้นในการขนส่ง สะดวก และปลอดภัย เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าประเภทที่มีความเสียหายง่าย เช่น ผัก ผลไม้ ดอกไม้ เป็นต้น หรือสินค้าที่มีการสั่งจองมาและมีความเร่งด่วนในการนำไปใช้งาน ทั้งนี้ การขนส่งทางอากาศ ไม่เหมาะกับการขนส่งสินค้าที่มีขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก มีราคาสูง และไม่มีความเร่งด่วนในการใช้งาน เพราะค่าขนส่งทางอากาศมีอัตราค่าขนส่งแพงกว่าการขนส่งประเภทอื่น

4) การขนส่งทางท่อ เป็นการขนส่งสิ่งของประเภทของเหลวและก๊าซผ่านสายท่อ เช่น น้ำประปา น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งการขนส่งทางท่อจะแตกต่างกับการขนส่งประเภทอื่น คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่งไม่ต้องเคลื่อนที่ โดยเส้นทางขนส่งทางท่ออาจจะอยู่บนดิน ใต้ดินหรือใต้น้ำ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ ประเทศแรกที่ใช้ระบบการขนส่งทางท่อคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้สำหรับขนส่งสินค้าประเภทเชื้อเพลิง ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบการขนส่งทางท่อสำหรับสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซธรรมชาติ

5) การขนส่งระบบคอนเทนเนอร์ เป็นการพัฒนากการขนส่งอีกขั้นหนึ่ง โดยการบรรจุสินค้าที่จะขนส่งลงในตู้หรือกล่องเหล็กขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า คอนเทนเนอร์ แล้วทำการขนส่งโดยรถบรรทุก รถไฟ เรือ หรือเครื่องบิน ไปยังจุดหมายปลายทางโดยไม่มีการขนถ่ายสินค้าออกจากตู้ระหว่างทำการขนส่งเท่านั้น

การกำหนดวิธีการขนส่งสินค้า จึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะ ประเภทของสินค้า ความปลอดภัย ความเร่งด่วน เพราะวิธีการขนส่งแต่ละประเภทมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลา และค่าขนส่งที่แตกต่างกัน หากตัดสินใจเลือกวิธีการขนส่งสินค้าที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อความเสียหายของสินค้า ความล่าช้าของสินค้า ต้นทุนการขนส่งที่แพงขึ้นโดยไม่จำเป็นได้

3.2.4 การขาย

1) ความสำคัญของการขาย การขายมีความสำคัญ ดังนี้

1.1) ช่วยให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต รวมถึงก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และการพัฒนาสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริง

1.2) ช่วยให้ธุรกิจบรรลุผลสำเร็จ คือ ได้ยอดขาย ได้กำไร สามารถขยายกิจกรรมให้เจริญเติบโตต่อไปได้

1.3) ช่วยให้เกิดการจ้างงาน ในภาวะที่อัตราการว่างงานสูง โดยในปัจจุบันงานด้านการขายมีบทบาทในการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้คนมีรายได้และความเป็นอยู่ดีขึ้น

1.4) ช่วยลดปัญหาของสังคม โดยเฉพาะปัญหาสังคมที่เกิดจากปัญหาการว่างงาน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาสุขภาพจิต เป็นต้น หากคนมีงานทำก็จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

3.2.5 การกำหนดราคาขาย

ราคา มีความหมายทั้งในลักษณะของผู้ซื้อ และในลักษณะของผู้ขาย ดังนั้น ราคาในลักษณะของผู้ซื้อ คือ จำนวนเงินที่ผู้ซื้อจ่าย เพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการที่ผู้ซื้อเต็มใจ

ราคาในลักษณะของผู้ขาย คือ มูลค่าที่ผู้ขายกำหนดไว้สำหรับสินค้าหรือบริการที่เสนอขาย

ดังนั้น การกำหนดราคา จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1) ต้นทุน ต้นทุนในการผลิตสินค้า เช่น วัตถุดิบ ค่าแรงงานในการผลิต ต้นทุนทางการตลาด เช่น ค่าโฆษณา ค่านายหน้า

2) สภาพของตลาด

3) คู่แข่งขัน

4) กฎหมายหรือพระราชบัญญัติ

5) สภาพทางเศรษฐกิจ

สาเหตุที่ทำให้ราคาสินค้าหรือบริการมีความแตกต่างกัน เนื่องจาก

1) ปริมาณการซื้อ ถ้ามีการซื้อจากราคาจะต่ำ ถ้ามีการซื้อน้อยราคาจะสูง

2) ลักษณะของการซื้อ ถ้าผู้ค้าส่งหรือผู้ค้าปลีกเป็นผู้ซื้อสินค้าด้วยตนเอง ราคาจะต่ำ แต่ถ้าผู้บริโภค เป็นผู้ซื้อสินค้าด้วยตนเองราคาจะสูง

3) สภาพภูมิศาสตร์ ถ้าระยะทางในการขนส่งสินค้าใกล้ ราคาจะต่ำ แต่ถ้าระยะทางในการขนส่งสินค้าไกล ราคาจะสูง เพราะต้องมีรายจ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้น

3.2.6 การทำบัญชีประเภทต่าง ๆ

บัญชีรายรับ-รายจ่าย คือ แบบบันทึกรายการรับ และรายการจ่ายที่เกิดขึ้นจริง โดยบัญชีรายรับ-รายจ่าย จะมีส่วนประกอบ ดังนี้

- 1) ชื่อบัญชีรายรับ-รายจ่าย
- 2) ประจำเดือน..... พ.ศ. ....
- 3) วันเดือนปีที่เกิดรายรับหรือรายจ่าย
- 4) รายการรับเงิน หรือจ่ายเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
- 5) จำนวนเงินที่รับ หรือจ่ายจริง
- 6) ยอดรวมรายรับ และรายจ่ายทั้งหมด
- 7) ยอดเงินคงเหลือ เมื่อรายรับสูงกว่ารายจ่าย

ตัวอย่าง

การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของนายดำ (1)

ประจำเดือน พฤษภาคม 2559 (2)

วันเดือนปี (3)	รายการ (4)	รายรับ (5)	รายจ่าย (5)	คงเหลือ (7)
1 พ.ค. 2559	เงินเดือน	5,000		
2 พ.ค. 2559	ค่าเช่าบ้าน		1,500	3,500
3 พ.ค.2559	ค่าอาหาร		100	3,400
14 พ.ค.2559	ค่ารถ		10	3,390
15 พ.ค. 2559	ค่าอาหาร		150	3,240
25 พ.ค. 2559	ค่าเสื้อผ้า		240	3,000
30 พ.ค. 2559	ค่าอาหาร		50	2,950
31 พ.ค. 2559	ค่ารถ		30	2,920
	รวม (6)	5,000	2,080	2,920

จากบัญชีรายรับรายจ่ายจะเห็นว่า นายดำมีรายรับทั้งหมด 5,000 บาท และรายจ่ายทั้งหมด 2,080 บาท ในเดือนพฤษภาคม 2559 นายดำมีเงินคงเหลือ 2,920 บาท (5,000 – 2,080)

เรื่องที่ 4 คุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีผลต่อความมั่นคงของอาชีพเป็นอย่างมาก ผู้ขายและผู้ซื้อจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมต่อกัน จึงจะสามารถทำการค้าขายร่วมกันได้เป็นเวลานาน

4.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดี ที่ชอบ ทั้งกาย วาจา และใจ การประพฤติปฏิบัติเป็นไปด้วยความจริงใจ ไม่แสแสสร้าง เป็นไปโดยธรรมชาติของแต่ละบุคคล คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการในการประกอบอาชีพที่คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นความดี เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา เป็นต้น

4.2 คุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีดังนี้

4.2.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสำนึกในหน้าที่ ไม่ท้อกับงาน สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จยอมรับผลแห่งการกระทำ จะต้องเป็นคน que เอาใจใส่รอบคอบในการทำงาน มีความตั้งใจจริงมีพันธะผูกพันในการจะปฏิบัติหน้าที่การงานของผู้ร่วมงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

4.2.2 ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ

4.2.3 การอดออม คือ การประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยในการใช้จ่าย

4.2.4 สะอาด คือ การปราศจากความมัวหมอง ทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ที่เจริญตา ทำให้เกิด ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ

4.2.5 ความประณีต คือ ความละเอียดลออ เรียบร้อยงดงาม เช่น งานฝีมือที่ทำอย่างประณีต งานปรุงอาหารที่ทำอย่างสุดฝีมือด้วยของดี มีคุณภาพ

4.2.6 ความขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักรงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

4.2.7 ความซื่อสัตย์ คือ การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ และไม่คิดหลอกลวงใคร

4.3 จรรยาบรรณวิชาชีพผู้ประกอบการธุรกิจหรือนักธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพหรือนักธุรกิจ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เกิดความศรัทธาและเกิดการยอมรับของสังคมต่อวิชาชีพ

ในการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพผู้ประกอบการอาชีพต้องมีคุณธรรมจริยธรรมทุกอาชีพ เช่น ให้บริการตัดเย็บเสื้อผ้า ควรมีคุณธรรม การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ เป็นต้น

เรื่องที่ 5 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยวิธีการที่ฉลาด เหมาะสม และประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่ามากที่สุด ทั้งนี้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ยังหมายถึง การปรับปรุงของเสียให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เพื่อให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด ไม่ก่อให้เกิดพิษภัยต่อสังคม ส่วนรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้ง หาทางกำจัดและป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นด้วย

การอนุรักษ์พลังงาน หมายถึง การใช้พลังงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการพัฒนาและนำพลังงานจากแหล่งใหม่ ๆ มาใช้เพื่อทดแทนและมีการป้องกันการสูญเสียพลังงาน

วิธีการอนุรักษ์พลังงาน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การใช้พลังงานทดแทนโดยเฉพาะพลังงานธรรมชาติ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ และอื่น ๆ

2) การวิจัยและพัฒนาพลังงาน เช่น การวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพเชื้อเพลิง เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทำให้เชื้อเพลิงให้พลังงานได้มากขึ้น

3) การเผยแพร่ความรู้สู่สังคมในการประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน เช่น การเลือกใช้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เช่น ใช้หลอดไฟฟ้าชนิด LED เครื่องใช้ไฟฟ้าเบอร์ 5

4) การใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่าโดยการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน

5) การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ โดยการนำวัสดุที่ชำรุดนำมาซ่อมใช้ใหม่ การลดการทิ้งขยะที่ไม่จำเป็นหรือการหมุนเวียนกลับมาผลิตใหม่ (Recycle)

แบบฝึกหัด

ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของคำว่า “อาเซียน”

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจุบันงานอาเซียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. ทำไมภาคกลางของประเทศไทยจึงนิยมปลูกข้าว

.....

.....

.....

.....

4. ภาคใต้ของประเทศไทยควรปลูกอะไรดีที่สุด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

5. ภาคตะวันออกสามารถปลูกพืชได้ เช่นเดียวกับภาคใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

6. ทวีปใดสามารถปลูกยางพาราได้เหมือนประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

7. ถ้าต้องการส่งกาแฟไปขายต่างประเทศ ควรจำหน่ายให้กับประเทศในทวีปใด

.....

.....

.....

.....

8. การประกอบอาชีพในรูปแบบใดที่มีการลงทุนน้อยที่สุด

.....

.....

.....

.....

9. จงบอกองค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพธุรกิจรับจัดงาน

.....

.....

.....

.....

10. จงบอกข้อมูลที่สำคัญที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการงานอาชีพ

.....

.....

.....

.....

11. ข้อมูลตนเองในการจัดการงานอาชีพได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

12. ระบบการวางแผนที่ดีประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

13. ความมุ่งหวังของการจัดทำโครงการพิจารณาในประเด็นใด

.....

.....

.....

.....

14. การขนส่งด้วยวิธีใดเหมาะสมกับการขนส่งดอกไม้

.....

.....

.....

.....

15. วิธีการใดที่เหมาะสมกับการเปิดตัวสินค้าใหม่

.....

.....

.....

.....

16. ช่างรับเปลี่ยนทรงเสื้อผ้า ควรมีคุณธรรมใด

.....

.....

.....

17. ผู้ประกอบอาชีพขายอาหาร ควรมีคุณธรรมใด

.....

.....

.....

18. ผู้ประกอบอาชีพแปรรูปผลผลิตปลาแดดเดียว ปลาดุกแห้ง ปลาเค็ม ควรจัดการอย่างไร
เพื่อไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

19. ผู้ประกอบการอาชีพขายอาหาร ควรกระทำอย่างไรเพื่อช่วยการอนุรักษ์ทรัพยากร

.....

.....

.....

20. ท่านมีแนวทางการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

บทที่ 2

ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ

เรื่องที่ 1 ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

การมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ เป็นการศึกษาระบวนการผลิต กระบวนการตลาดและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำมาพิจารณาว่า อาชีพนี้จะสามารถยึดเป็นอาชีพของตนเองได้หรือไม่ ดังนั้น การมองช่องทาง การประกอบอาชีพเท่ากับการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทำให้ลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

เรื่องที่ 2 ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพ

การเข้าสู่อาชีพ จำเป็นที่ผู้ที่จะเข้าสู่อาชีพต้องเข้าใจในปัจจัยการดำเนินงานอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป ผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อม ความรู้ความสามารถ โดยปัจจัยการดำเนินงานอาชีพแต่ละปัจจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การลงทุน

“การลงทุน” หมายถึง เป็นการออมเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งเราจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การตัดสินใจนำเงินออมมาลงทุนเราจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่คาดหวังไว้ และเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการลงทุน

2. การตลาด

การตลาด หมายถึง กิจกรรมทางธุรกิจที่จะทำให้สินค้าจากผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค และทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจที่ได้บริโภคสินค้าหรือบริการนั้น อันเป็นผลทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจนั้น ๆ อีกด้วย

การขาย หมายถึง กระบวนการในการช่วยเหลือ โน้มน้าว ชักจูงใจ โดยใช้บุคคลหรือไม่ใช้บุคคล ก็ได้ เพื่อให้ลูกค้าคาดหวังตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

การจัดการด้านตลาด หมายถึง การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการควบคุม การดำเนินงานการตลาดจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค โดยมีผลประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือการบริการกับกลุ่มผู้ซื้อเป็นการตอบแทน

หน้าที่การตลาด เป็นกิจกรรมการตลาดที่ทำให้สินค้าหรือบริการเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยน โดยการซื้อ-ขาย การกระจายสินค้า เกี่ยวข้องกับการขนส่ง การเก็บรักษา การอำนวยความสะดวกทางการตลาด เช่น ข้อมูลทางการตลาด ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค

ลักษณะของการตลาด

การตลาดเป็นมากกว่าการขายและการส่งเสริมการขาย จุดมุ่งหมายของการตลาดที่สำคัญจะต้องทำให้การขายเป็นเรื่องง่าย แนวคิดหลักการตลาด ประกอบด้วย

1. ความจำเป็น ความต้องการ และความต้องการซื้อสินค้า
2. สินค้าหรือบริการ
3. คุณค่า ความพึงพอใจ และคุณภาพ
4. การแลกเปลี่ยน การติดต่อธุรกิจ และแนวการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
5. ตลาด

องค์ประกอบของการตลาด

1. วิเคราะห์เกี่ยวกับความจำเป็น ความต้องการ และความต้องการซื้อของผู้บริโภค
2. ธุรกิจต้องเสนอสินค้าหรือบริการ เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค
3. สินค้าหรือบริการนั้นต้องมีคุณค่า ทำให้ลูกค้าพึงพอใจและมีคุณภาพ
4. สินค้าหรือบริการจะมีการแลกเปลี่ยน การติดต่อธุรกิจและการสร้างความสัมพันธ์

อันดีกับลูกค้า

5. ตลาดเป้าหมาย ต้องมีลักษณะ 4 ประการ
  - 5.1 มีความจำเป็นหรือความต้องการ
  - 5.2 มีเงินหรือมีอำนาจซื้อ
  - 5.3 มีความเต็มใจที่จะซื้อ
  - 5.4 มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ

การแข่งขันทางการตลาด

นอกจากจะศึกษาข้อมูลของกลุ่มลูกค้าและข้อมูลของคู่แข่งแล้ว จะต้องมีการแข่งขันด้านอื่น ๆ ด้วย ได้แก่

1. **สินค้าหรือบริการ** สินค้าต้องมีคุณภาพถูกใจผู้บริโภค มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้

2. **ราคา** ราคาสินค้าต้องเหมาะสมกับคุณภาพ ไม่ตั้งราคาเกินความจริง และต้องพิจารณาจากราคาของคู่แข่งด้วยไม่สูงและไม่ต่ำเกินไป

3. **ช่องทางการจำหน่าย** พิจารณาว่าจะจำหน่ายอย่างไร วิธีการใดสินค้าจึงจะถึงผู้บริโภคได้อย่างปลอดภัยและยังคงคุณภาพ เช่น บริการถึงบ้านผ่านการขายตรง หรือ ขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต

4. **การส่งเสริมการขาย** เป็นกรรมวิธีการขายที่สามารถดึงดูดใจให้ลูกค้า เช่น การลด แลก แจก แถม หรือให้ลองเอาสินค้าไปใช้ก่อน หรือขายควบกับสินค้าชนิดอื่น ๆ การโฆษณาต่าง ๆ

ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจทางการตลาด

1. **ข้อมูลผู้บริโภค** ต้องรู้ว่าผู้บริโภคมีรสนิยมอย่างไร และมีอำนาจในการซื้อมากน้อยเพียงใด

2. **ข้อมูลคู่แข่ง** ต้องรู้ว่าคู่แข่งเป็นใคร ขายอะไร จุดเด่นของสินค้า กำลังทำอะไร ถ้าสามารถมีข้อมูลผู้บริโภคและข้อมูลคู่แข่งมากเท่าไร จะทำให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถตัดสินใจได้ถูกต้อง

การคิดต้นทุนการผลิต

การคิดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการอาชีพ นิยมคิดต้นทุนในรอบปีหรือต่อรอบการผลิต ขึ้นอยู่กับลักษณะของผลผลิต โดยการคิดต้นทุนการผลิตจะพิจารณาทั้งต้นทุนที่ใช้ไปในลักษณะเงินสดและที่ไม่เป็นเงินสด ซึ่งประกอบด้วย

ต้นทุนผันแปร

1. ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด

1.1 **ค่าวัสดุ** อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น วัสดุอุปกรณ์อาชีพการเกษตร เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าน้ำมัน และค่าแรงซ่อมเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ในอาชีพรับจ้าง ซักรีดเสื้อผ้า เช่น ผงซักฟอก น้ำยาซักแห้ง

1.2 ค่าจ้างแรงงาน เป็นค่าจ้างแรงงานในการผลิต เช่น ค่าแรงซ่อมเครื่องจักร
ค่าแรงงาน ไถดิน ค่าจ้างลูกจ้างในร้านอาหาร

1.3 ค่าเช่าที่ดิน เป็นค่าเช่าที่ดินในการประกอบธุรกิจ เช่น ค่าเช่านา

1.4 ค่าเสียโอกาสของเงินทุน หมายถึง ค่าชดเชยที่เจ้าของธุรกิจนำเงินสดของตนไปลงทุน แทนการได้รับ “ดอกเบี้ย” เมื่อนำเงินไปฝากธนาคาร ดังนั้น การคิดต้นทุนจะต้องใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมาคิดเป็นต้นทุนการผลิตด้วย

1.5 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

2. ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด ได้แก่

2.1 ค่าแรงงานในครัวเรือน เป็นแรงงานในครัวเรือน ส่วนใหญ่ธุรกิจ
ในครอบครัว ไม่ค่อยมีการนำแรงงานมาคิดเป็นต้นทุน ทำให้ไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริง โดยการคิด
ค่าแรงในครัวเรือน ให้คิดในอัตราค่าแรงงานในท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 ค่าเสียโอกาสของที่ดิน กรณีที่เจ้าของกิจการมีที่ดินเป็นของตนเอง ให้คิด
ต้นทุนตามอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นหรือบริเวณใกล้เคียง

ต้นทุนคงที่

1. ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด เป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่าย เป็นค่าดอกเบี้ยเงินกู้
เพื่อนำมาใช้ในการทำธุรกิจ

2. ต้นทุนที่ไม่มีเงินสด ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ อาคาร โรงเรือน หมายถึง
การเสื่อมของเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ อาคาร โรงเรือน ที่ลดลงตามอายุการใช้งาน การคิด
ต้นทุนจะคิดจากการเฉลี่ยจำนวนเงินที่ซื้อไป เช่น ซื้อรถไถนา 1 คัน ราคา 10,000 บาท
คาดว่าจะใช้งานได้ 5 ปี

วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาต่อปี นำราคารถไถนา 10,000 บาท หารด้วย 5 ปี

$$\begin{aligned} \text{นั่นคือ ค่าเสื่อมราคา} &= \frac{10,000}{5} \\ &= 2,000 \text{ บาทต่อปี} \end{aligned}$$

ดังนั้น ให้นำค่าเสื่อมราคาของรถไถนาปีละ 2,000 บาท มาคิดเป็นต้นทุนการผลิตทุกปีภายใน 5 ปี

3. กระบวนการผลิต

กระบวนการผลิต หมายถึง กระบวนการผลิตสินค้า การให้บริการ ตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งประกอบไปด้วย ลูกค้า ตลาดแรงงาน สังคม ประเทศชาติ และ

ประชาคมโลก โดยมีวิธีการในการควบคุมดูแลการผลิตอย่างมีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน และการสร้างคุณลักษณะที่โดดเด่นของสินค้า หรือบริการ

4. การขนส่งสินค้า

การขนส่ง หมายถึง การเคลื่อนย้ายสินค้าจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่จะให้ผู้บริโภคในด้านเวลา และสถานที่ ส่งผลให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นเพราะหลักในการจัดการขนส่งมีอยู่ว่า “มูลค่าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหลังจากขนส่งไปแล้วจะต้องสูงกว่าค่าขนส่ง” ซึ่งมีสินค้าบางชนิดที่ค่าขนส่งสูงกว่าราคาตัวสินค้าจริงมาก เช่น การขนหิน ทราย ยิปซัม ถ่านหิน แต่มีสินค้าบางชนิดที่ค่าขนส่งถูกกว่าราคาสินค้าจริง เช่น การขนทองคำ เพชร พลอย และยา เป็นต้น ซึ่งการขนส่งหลัก ๆ ประกอบด้วย 3 ช่องทาง ดังนี้

การขนส่งทางบก ประกอบด้วยทางรถยนต์ รถไฟ โดยการขนส่งทางบกด้วยรถยนต์ เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าที่ต้องการนำส่งผู้บริโภครวดเร็ว ปัจจุบันการขนส่งทางบกด้วยรถยนต์ มีความสะดวกสบายมากขึ้น เพราะมีการตัดเชื่อมถนนไปทั่วทุกพื้นที่ ราคาการขนส่งขึ้นอยู่กับระยะทางและความเร่งด่วนของระยะเวลา สำหรับการขนส่งสินค้าทางรถไฟ ค่าขนส่งมีราคาไม่แพง เหมาะกับการขนส่งสินค้าที่มีปริมาณและน้ำหนักมาก ๆ เช่น หินปูน ทราย เป็นต้น

การขนส่งทางเรือ มีค่าใช้จ่ายต่ำ แต่ล่าช้า เหมาะกับการขนส่งสินค้าที่มีปริมาณและน้ำหนักมาก ๆ เช่น เครื่องจักรกล รถยนต์ ส่วนใหญ่การขนส่งสินค้าทางเรือ จะนิยมใช้ในกรณีส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ

การขนส่งทางอากาศ มีความรวดเร็ว แต่เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าขนาดเล็ก น้ำหนักเบา

ซึ่งการขนส่งสินค้าแต่ละวิธี มีข้อดี ข้อเสียต่างกัน นักการตลาดที่ดีต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการขนส่งที่เหมาะสมกับสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของตนเอง เช่น ต้องการความรวดเร็ว หรือต้องการราคาถูก หรือต้องการความสะดวก

5. การบรรจุหีบห่อ

การบรรจุหีบห่อ นอกจากใช้ป้องกันความเสียหายของผลิตภัณฑ์แล้ว ยังใช้ในการส่งเสริมการขายอีกด้วย ซึ่งการบรรจุหีบห่อ ถือว่ามีความสำคัญมากทั้งสำหรับผู้ขายและผู้บริโภค เพราะการบรรจุหีบห่อที่ดี ทำให้สามารถเก็บรักษาได้ง่าย ประหยัดเนื้อที่ และทำให้ผู้บริโภคมองเห็นความแตกต่างของสินค้าได้ชัดเจน ในปัจจุบันการบรรจุหีบห่อมีความสมัยใหม่ สวยงาม และสนับสนุนการตลาดเป็นอย่างดีด้วย โดยมีการใช้บาร์โค้ดในสินค้าที่จำหน่าย

ซึ่งผู้ขายสามารถใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อ่านรหัสบาร์โค้ดได้สะดวก สามารถที่จะนำไปใช้ในการควบคุมทั้งในเรื่องการแยกหมวดหมู่สินค้า และการชำระเงิน

6. การแปรรูป

การแปรรูป หมายถึง การนำผลผลิตทางการเกษตรซึ่งมีอยู่ในรูปวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการแปรสภาพ ให้ได้ผลผลิตที่สามารถบริโภค มีอายุการเก็บยืนยาวขึ้น และเป็นการสร้างความโดดเด่นในผลิตภัณฑ์

7. ผลกระทบต่อชุมชน และสภาพแวดล้อม

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่ได้รับหรือเกิดจากการกระทำ ที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีหรือผลเสียต่อธุรกิจได้ ทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว แต่โดยส่วนใหญ่ เมื่อพูดถึงคำว่า “ผลกระทบที่เกิดขึ้น” จะมีความหมายในแง่ผลเสียที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ ผลกระทบที่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ผลกระทบที่เกิดกับสภาพแวดล้อม เพราะผลกระทบที่เกิดกับสภาพแวดล้อม จะส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนโดยรอบทั้งในวงแคบและวงกว้าง

8. ความรู้ ความสามารถ

ความรู้ ความสามารถ หมายถึง ทักษะที่สำคัญหรือความจำเป็นในการผลิต หรือการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพในความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ

เรื่องที่ 3 การลำดับอาชีพและเหตุผล

องค์ประกอบและปัจจัยสำคัญของความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพในชุมชนสังคม ที่ตนอยู่อาศัย ก่อนการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ให้พิจารณาความเป็นไปได้และเหมาะสมกับตนเอง สภาพแวดล้อมของชุมชน สังคม ความรู้ทางวิชาการ

การตัดสินใจเลือกอาชีพ มีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งจะพิจารณาข้อมูล 3 ด้าน คือ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง คือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ตนเองมีอยู่ เช่น เงินทุน ที่ดิน อาคารสถานที่ แรงงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ความรู้ ทักษะต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพนั้น ๆ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและสังคม เช่น ผู้ที่จะมาใช้บริการ (ตลาด) ส่วนแบ่งของตลาด ท่าเล การคมนาคม ทรัพยากรที่จะเอื้อที่มีในท้องถิ่น แหล่งความรู้ ตลอดจนผลที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน

3) ข้อมูลทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ทางเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่ออาชีพนั้น ๆ เช่น การตรวจซ่อมแก้ไข เทคนิคการบริการลูกค้า ทักษะงานอาชีพต่าง ๆ ฯลฯ

2. ความถนัด โดยทั่วไปมนุษย์แต่ละคนจะมีความถนัดแตกต่างกันไป เช่น ความถนัดในการทำอาหาร ความถนัดในการประดิษฐ์ ฯลฯ ผู้ที่มีความถนัดจะช่วยให้การทำงานนั้น เป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว คล่องแคล่ว รวมทั้งยังช่วยให้มองเห็นลู่ทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีและเหมาะสมกว่าคนที่ไม่มีความถนัด

3. เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ เป็นความรู้สึกภายในของแต่ละคนที่มีต่องานอาชีพ ได้แก่ ความรัก ความศรัทธา ความภูมิใจ ความจริงใจ ฯลฯ ความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้คนเกิดความมานะอดทน มุ่งมั่น ขยัน กล้าสู้ กล้าเสี่ยง ทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้

ตัวอย่าง การตัดสินใจเลือกอาชีพ

- กรณีที่ 1** นายดำ มีความรู้ความสามารถในด้านซ่อมเครื่องปรับอากาศ และเครื่องใช้ไฟฟ้า มีทุน 200,000.-บาท มีบ้านในพื้นที่ 1 ไร่ อาศัยอยู่ในเมือง มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน
- กรณีที่ 2** ครอบครัวนางสาย มีสมาชิก 6 คน ประกอบด้วย ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก 2 คน มีอาชีพทำสวนผลไม้ 50 ไร่ สวนผลไม้อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก
- กรณีที่ 3** นางสาวสุดสวย เรียนจบใหม่ชอบค้าขาย ต้องการทำอาชีพขายสินค้าออนไลน์

รายการ/ข้อมูล	นายดำ	นางสาย	นางสาวสุดสวย
กำหนดชนิดสินค้า/ บริการ	ช่างซ่อม เครื่องปรับอากาศ	ทำสวน	ขายสินค้าออนไลน์
ปัจจัยในการผลิต	ราคาอะไหล่ สภาพ อากาศ แรงงาน	ปุ๋ย สารเคมีที่ใช้ แรงงานมีจำกัดเป็น ปัจจัยที่มีความผันแปร	แหล่งเงินทุน สินค้า
การจัดการการผลิต	พยายามลดต้นทุนในการ ผลิต ใช้สินค้าที่มีคุณภาพ	พยายามลดต้นทุน โดยการลดการใช้ สารเคมี ลดการใช้ปุ๋ย	สร้างเพจขายสินค้า บนเฟซบุ๊ก
การจัดการตลาด	อยู่ในชุมชนและออกไป บริการในพื้นที่ มีการ รับประกันหลังการบริการ	ผลผลิตปลอดสารเคมี สดใหม่ มีบรรจุภัณฑ์ ที่สวยงาม	จัดโปรโมชั่นขาย สินค้า
ความรู้ ความสามารถใน การประกอบอาชีพ	ความรู้ด้านไฟฟ้าและการ ซ่อมเครื่องปรับอากาศ	มีประสบการณ์ในการทำ สวน	มีความรู้และ ประสบการณ์ใน ด้านคอมพิวเตอร์

แบบฝึกหัด

ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. กระบวนการเห็นช่องทางการประกอบอาชีพก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพประกอบด้วย
อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. จงอธิบายความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

.....

.....

.....

.....

3. สมชายมีความรู้ด้านการทำขนมเค้ก หากต้องการประกอบอาชีพทำขนมเค้กขาย ควรให้
ความสนใจกับ

การศึกษาข้อมูลด้านใด

.....

.....

.....

.....

4. องค์ประกอบของการตลาดประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

5. จงอธิบายความหมายของคำว่า “ต้นทุนผันแปร”

.....

.....

.....

.....

6. จงอธิบายความหมายของคำว่า “ต้นทุนคงที่”

.....

.....

.....

.....

7. ถ้าท่านต้องการประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร ควรเลือกสถานที่ในลักษณะใด

.....

.....

.....

.....

8. ถ้าท่านต้องการประกอบอาชีพการปลูกผัก ควรเลือกสถานที่ในลักษณะใด

.....

.....

.....

.....

9. จงอธิบายการเข้าสู่อาชีพของตนเองโดยให้เหมาะสมกับพื้นที่บริบทของตนเอง

.....

.....

.....

.....

10. ให้ผู้เรียนลำดับอาชีพที่คิดว่า จะสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองและชุมชนได้ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการลำดับอาชีพที่เลือก จำนวน 3 อาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 3

การตัดสินใจเลือกอาชีพ

การตัดสินใจเลือกอาชีพตามศักยภาพ

การตัดสินใจที่จะดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลด้านตัวเอง สภาพแวดล้อมและสังคม และวิชาการ นอกจากนี้ ยังมีวิธีการวิเคราะห์ศักยภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่ามีการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความเหมาะสมหรือไม่ โดยแนวทางในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพให้เหมาะสมนั้น ควรมีความเข้าใจในการวิเคราะห์ศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง อากาศแร่ธาตุต่าง ๆ โดยทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุต่าง ๆ ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดมนุษย์สามารถสร้างขึ้นมาทดแทนใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ เมื่อมนุษย์ตัดไปใช้ประโยชน์แล้วก็สามารถปลูกทดแทนขึ้นใหม่ได้ ดังนั้น การประกอบอาชีพต้องพิจารณาว่า ทรัพยากรที่จะต้องนำมาใช้ในการประกอบอาชีพในพื้นที่มีหรือไม่ มีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่มี ผู้ประกอบการต้องพิจารณาใหม่ว่า จะประกอบอาชีพที่ตัดสินใจเลือกไว้หรือไม่ หรือพอจะจัดหาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพได้หรือไม่ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ จะต้องเสียค่าขนส่งเป็นต้นทุนเพิ่มขึ้น จะมีความคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เช่น ตัดสินใจจะประกอบอาชีพจักสานตะกร้าจากไม้ไผ่ แต่ในพื้นที่ไม่มีต้นไผ่ ซึ่งต้องพิจารณาแล้วว่า จะประกอบอาชีพนี้ได้หรือไม่ ถ้าต้องการประกอบอาชีพนี้จริง ๆ เนื่องจากตลาดมีความต้องการมาก จึงต้องคิดหาเพื่อซื้อไม้ไผ่จากแหล่งอื่น ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ในกรณีเช่นนี้ รายได้จากการประกอบอาชีพนี้ จะมีความคุ้มค่าหรือไม่ เป็นสิ่งที่ต้องคิดให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจและดำเนินงานอาชีพ

2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ

ในแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทยภาคกลางมีอากาศร้อน ภาคใต้มีฝนตกเป็นเวลานาน ภาคเหนือมีอากาศเย็น โดยเฉพาะการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศเป็นส่วนใหญ่ เช่น การปลูกลิ้นจี่ ลำไย ต้องการ

อากาศเย็นจึงจะออกผลได้ แก้วมังกรต้องการอากาศร้อน หรือทวีปอเมริกาที่มีอากาศหนาวเย็น มากก็สามารถปลูกพืชเมืองหนาวได้ เช่น เซอร์รี่ แอปเปิ้ล ดังนั้น การปลูกพืชจำเป็นต้อง พิจารณาสภาพภูมิอากาศด้วยว่าเหมาะสมกับชนิดของพืชนั้น ๆ หรือไม่

3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่

สภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกัน เช่น เป็นภูเขา เป็นที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม แต่ละพื้นที่มีผลต่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น

- อาชีพเกษตรกรรม ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ เช่น อาชีพทำนา สามารถทำนาได้ ทั้งในที่ราบลุ่ม และพื้นที่ที่เป็นที่ราบสูงหรือบนภูเขา แต่ผู้ประกอบการในปลูกข้าวแต่ละภูมิภาค ต้องเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม

- อาชีพอุตสาหกรรม ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม มีความสำคัญมาก ได้แก่ การอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ การคมนาคมสะดวกในการขนส่งสินค้า ถ้าเป็นอาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องมีลักษณะภูมิประเทศที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่

แต่ละพื้นที่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละพื้นที่สามารถนำเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นอาชีพได้ เช่น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเข้าชมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน หรือพหุวัฒนธรรม ซึ่งก็จะมีอาชีพอื่น ๆ เกิดตามมา เช่น การขายของที่ระลึก การนวดแผนไทย การขายอาหาร ผู้ประกอบการต้องพิจารณาว่าศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตในพื้นที่มีความโดดเด่น สามารถนำมาใช้ประกอบอาชีพได้หรือไม่

5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของมนุษย์ที่เป็นภูมิปัญญาทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีภูมิปัญญาทำมีดอรัญญิก ปลาตะเพียนจากโบลาน งานหล่อทองเหลือง ดังนั้น ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่มีผลต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องนำมาพิจารณาว่าอาชีพที่จะตัดสินใจเข้าสู่อาชีพนั้นในพื้นที่มีภูมิปัญญาที่จะเรียนรู้ใช้เป็นความรู้หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้หรือไม่

ตัวอย่าง

นายทองดี อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย หมู่บ้านตั้งอยู่บนไหล่เขา ไม่ไกลจากตัวเมืองเดินทางได้สะดวก ในหมู่บ้านมีป่าชุมชนและมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย อาหารและประเพณี วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมไว้ มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และชาวบ้านมีความสามัคคี

จากข้อมูล นายทองดี สามารถวิเคราะห์ศักยภาพทั้ง 5 ด้าน เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ ศักยภาพ การ 5 ด้าน ตัดสินใจ เลือกอาชีพ	ศักยภาพของ ทรัพยากร ธรรมชาติ	ศักยภาพของ พื้นที่ตาม ลักษณะ ภูมิอากาศ	ศักยภาพของ ภูมิประเทศ และทำเล ที่ตั้ง	ศักยภาพของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต	ศักยภาพ ของมนุษย์
นายทองดีควร ประกอบอาชีพ โฮมสเตย์	อาศัยอยู่ใน ภูเขามีป่าไม้ อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่ง กำเนิดต้นน้ำ และอาหาร	ภูมิอากาศ เย็นสบาย ตลอด ทั้งปีเหมาะ สำหรับการไป พักผ่อน	ไม่ไกลจากตัว เมืองเดินทาง ได้สะดวก	มีการอนุรักษ์ ที่อยู่อาศัย อาหาร ประเพณี วัฒนธรรม แบบดั้งเดิม เหมาะแก่ การศึกษา	มีผู้นำที่ เข้มแข็ง ชาวบ้านมี ความสามัคคี

แบบฝึกหัด

ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพ ตามศักยภาพมีทั้งหมด
กี่ด้าน อะไรบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ทำไมประเทศในทวีปยุโรปจึงไม่สามารถปลูกพืชได้เช่นเดียวกับประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ควรศึกษาข้อมูลใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ถ้าท่านตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง ควรตรวจสอบความเป็นไปได้ในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ให้ท่านตรวจสอบความพร้อมของอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง จากข้อ 4 แล้วสรุปผลลงในแบบบันทึก เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ โดยทำเครื่องหมาย ✓

แบบบันทึกตรวจสอบความพร้อมของอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง

ด้าน	พร้อม	ไม่พร้อม	เหตุผล
1. ครอบครั			
2. สังคมและชุมชน			
3. ตลาด			
4. ความพร้อมของปัจจัยการผลิต			
5. ความยากง่ายในการดำเนินงาน			

เฉลยแบบฝึกหัด

บทที่ 1

1. จงอธิบายความหมายของคำว่า “อาชีพ”

การประกอบอาชีพที่มีรายได้ ค่าตอบแทน โดยใช้ แรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ วิธีการ โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ

2. ปัจจุบันงานอาชีพแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่อะไรบ้าง

1. กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม
2. กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม
3. กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม
4. กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
5. กลุ่มอาชีพอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง

3. ทำไมภาคกลางของประเทศไทยจึงนิยมปลูกข้าว

สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำเพียงพอ เหมาะแก่การปลูกข้าว

4. ภาคใต้ของประเทศไทยควรปลูกอะไรดีที่สุด เพราะอะไร

ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน เพราะพืชทั้ง 2 ประเภทนี้ ชอบอากาศร้อนชื้น

5. ภาคตะวันออกสามารถปลูกพืชได้ เช่นเดียวกับภาคใต้ เพราะอะไร

เช่นเดียวกับภาคใต้ เพราะสภาพอากาศร้อนชื้นมีฝนตกชุกเหมือนกัน

6. ทวีปใดสามารถปลูกยางพาราได้เหมือนประเทศไทย

ทวีปแอฟริกา และอเมริกาใต้

7. ถ้าต้องการส่งกาแฟไปขายต่างประเทศ ควรจำหน่ายให้กับประเทศในทวีปใด

ทวีปยุโรป อเมริกา และทวีปออสเตรเลีย

8. การประกอบอาชีพในรูปแบบใดที่มีการลงทุนน้อยที่สุด

ธุรกิจออนไลน์

9. จงบอกองค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพธุรกิจรับจัดงาน

ความรู้ ระบบการบริหาร ระบบการจัดการ เครือข่าย

10. จงบอกข้อมูลที่สำคัญที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการงานอาชีพ
ข้อมูลตนเอง ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลสภาพแวดล้อม
11. ข้อมูลตนเองในการจัดการงานอาชีพได้แก่อะไรบ้าง
ความรู้ แรงงาน เงินทุน ทุน ทรัพยากร เครื่องมือที่มีอยู่
12. การวางแผนมีระบบการวางแผนที่ดีประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง
ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต
13. ความมุ่งหวังของการจัดทำโครงการพิจารณาในประเด็นใด
วัตถุประสงค์
14. การขนส่งด้วยวิธีใดเหมาะสมกับการขนส่งดอกไม้
การขนส่งทางเครื่องบิน
15. วิธีการใดที่เหมาะสมกับการเปิดตัวสินค้าใหม่
การตลาดใช้
16. ช่างรับเปลี่ยนทรงเสื้อผ้า ควรมีคุณธรรมใด
ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความประณีต
17. ผู้ประกอบอาชีพขายอาหาร ควรมีคุณธรรมใด
ความรับผิดชอบ ความสะอาด
18. ผู้ประกอบอาชีพแปรรูปผลผลิตปลาแดดเดียว ปลาตากแห้ง ปลาเค็ม ควรจัดการอย่างไร
เพื่อไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
นำเกล็ดปลาและไส้ปลาไปฝังกลบ หรือนำไส้ปลาไปเป็นอาหารสัตว์
19. ผู้ประกอบการอาชีพขายอาหาร ควรกระทำอย่างไรเพื่อช่วยการอนุรักษ์ทรัพยากร
คัดแยกเศษอาหาร กรองไขมันก่อนปล่อยน้ำล้างจาน ลงสู่ดินหรือแม่น้ำ
20. ท่านมีแนวทางการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง
  - 1) เลือกใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามีฉลากเบอร์ 5 ใช้หลอดไฟฟ้าชนิด LED
  - 2) การลดการทิ้งขยะที่ไม่จำเป็นหรือการหมุนเวียนกลับมาผลิตใหม่ (Recycle)
  - 3) การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลง และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี
  - 4) ใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม

บทที่ 2

1. กระบวนการเห็นช่องทางการประกอบอาชีพก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพประกอบด้ว
อะไรบ้าง
 ทำให้มีการตรวจสอบข้อมูล ความเหมาะสมกับตนเอง ก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. จงอธิบายความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
 การมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพเพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง เป็นการวางแผน
 กระบวนการผลิตสินค้า การเตรียมความพร้อมในการผลิต เช่น การจัดหาวัตถุดิบ การใช้จ่ายเงิน
 การผลิตที่ได้สินค้าที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงการเลือกทำเลที่ตั้ง เช่น
 กรณีที่อาชีพของตนเอง คือ ร้านอาหาร หรือร้านเสริมสวย เราต้องเลือกทำเลที่อยู่ใกล้แหล่ง
 ชุมชน ใกล้โรงงาน ต้องหาข้อมูลผู้บริโภคมีรสนิยมอย่างไร และมีอำนาจในการซื้ออย่างน้อย
 เพียงใด บริเวณดังกล่าวมีคู่แข่งหรือไม่ ถ้าสามารถมีข้อมูลผู้บริโภคและข้อมูลคู่แข่งมากเท่าไร ก็
 ยังสามารถตัดสินใจได้ถูกต้อง
3. สมชายมีความรู้ด้านการทำขนมเค้ก หากต้องการประกอบอาชีพทำขนมเค้กขาย ควรให้
 ความสนใจกับการศึกษาข้อมูลด้านใด
 ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม
4. องค์ประกอบของการตลาดประกอบด้วยอะไรบ้าง
 ผู้ขาย สินค้า/บริการ ผู้ซื้อ
5. จงอธิบายความหมายของคำว่า “ต้นทุนผันแปร”
 ต้นทุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงาน
6. จงอธิบายความหมายของคำว่า “ต้นทุนคงที่”
 ต้นทุนที่ต้องทำเป็นประจำ ในอัตราคงที่ เช่นดอกเบี้ยเงินกู้
7. ถ้าท่านต้องการประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร ควรเลือกสถานที่ในลักษณะใด
 ห่างไกลชุมชน เพื่อไม่ให้กลิ่นมูลสุกรไปรบกวนผู้อยู่อาศัยหรือชุมชน
8. ถ้าท่านต้องการประกอบอาชีพการปลูกผัก ควรเลือกสถานที่ในลักษณะใด
 ใกล้แหล่งน้ำ และเส้นทางคมนาคมสะดวก

9. จงอธิบายการเข้าสู่อาชีพของตนเองโดยให้เหมาะสมกับพื้นที่บริบทของตนเอง

ต้องศึกษาหาข้อมูลปัจจัยด้านการผลิตและการตลาดให้เหมาะสมถึงบริบทของตนเอง เพื่อเข้าสู่อาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง

1. การเลือกผลิตสินค้า โดยศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสินค้า ได้แก่ ความต้องการของผู้บริโภค จำนวนผู้ขาย จำนวนผู้ผลิต เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตสินค้า
2. การเลือกทำเลที่ตั้ง ต้องเหมาะสมกับลักษณะของอาชีพ
3. การวางแผนการใช้ทุน ควรกำหนดดูฐานการเงินของผู้ผลิต ดูตลาด ประเมินการผู้บริโภค
4. การกำหนดจำนวนการผลิต ดูจำนวนผู้บริโภคว่าแต่ละอัน เราควรผลิตมากน้อยเพียงใด
5. ผลตอบแทนที่ได้จากการประกอบอาชีพ ต้องจัดทำบัญชีควบคุมการใช้จ่าย ดูเรื่องรายรับ-รายจ่าย

10. ให้ผู้เรียนลำดับอาชีพที่คิดว่า จะสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองและชุมชนได้ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการลำดับอาชีพที่เลือก จำนวน 3 อาชีพ

อาชีพที่ 1 การเพาะเห็ดนางฟ้า

เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพมีความรู้ มีพื้นที่และโรงเรือน ในการจัดการ มีทุนที่สามารถใช้ในการประกอบอาชีพได้ และเป็นความต้องการของตลาด จำหน่ายได้ราคา ทั้งนี้ในชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ มีภูมิปัญญา ที่ผู้ประกอบการสามารถที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมได้เป็นอย่างดี

อาชีพที่ 2 การนวดแผนไทย

เป็นอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาด และไม่ต้องใช้เงินทุนสูง การนวดแผนไทยจะมีเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เปิดร้านนวด ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่าย ค่าเช่าสถานที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ลักษณะที่ 2 เป็นการนวดตามบ้าน ซึ่งผู้มีอาชีพนี้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรมาก เพียงเดินทางไปนวดตามบ้าน ปัจจุบันโรงพยาบาลจะมีแผนกนวดแผนไทย ซึ่งเป็นการรักษาอีกทางเลือกหนึ่ง

อาชีพที่ 3 อาชีพช่างไฟฟ้า

ช่างไฟฟ้า เดินสายไฟ บริการซ่อม-ตรวจเช็ค แก้ไขสายไฟฟ้าชำรุด-สายไฟรั่ว แก้ไขปลั๊กชำรุด ปลั๊กรั่ว ไฟดับ เพิ่ม ย้าย เปลี่ยนปลั๊ก สวิตช์ หลอดไฟ ล้วนเป็นงานที่ต้องการช่างที่มี

ฝีมือ เป็นช่างเฉพาะ เป็นอาชีพที่ตลาดต้องการ ผู้รับบริการมีมาก แต่ช่างที่มีฝีมือมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า

บทที่ 3

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพ ตามศักยภาพมีทั้งหมดกี่ด้าน อะไรบ้าง จงอธิบาย
  - มี 5 ด้าน ได้แก่
    1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ เช่น ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง อากาศ แร่ธาตุ วัสดุท้องถิ่น เป็นต้น
    2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ เช่น การปลูกพืชที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่
    3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ เช่น พื้นที่เป็นภูเขา เป็นที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม แม่น้ำ
    4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ เช่น ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น
    5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น
2. ทำไมประเทศในทวีปยุโรปจึงไม่สามารถปลูกพืชได้เช่นเดียวกับประเทศไทย
  - ความแตกต่างของภูมิประเทศ ภูมิอากาศ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์
3. ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ควรศึกษาข้อมูลใดบ้าง
  - ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลด้านสังคมสภาพแวดล้อม
4. ถ้าท่านตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง ควรตรวจสอบความเป็นไปได้ในเรื่องใดบ้าง
  - ควรตรวจสอบความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ดังนี้
    1. ครอบครัว หมายถึง สามี ภรรยา ลูก ปู่ย่า ตายาย ซึ่งมีส่วนสำคัญ
    2. สังคม ชุมชน หมายถึง สังคมและชุมชน ในสถานที่ประกอบอาชีพ

3. ตลาด หมายถึง การเตรียมตลาดรองรับสินค้า
  4. ความพร้อมของปัจจัยการผลิต ได้แก่ เงินทุน แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ
  5. ความยากง่ายในการดำเนินงาน
5. ให้ท่านตรวจสอบความพร้อมของอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง จากข้อ 4 แล้วสรุปลงในแบบบันทึก เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ โดยทำเครื่องหมาย ✓

แบบบันทึกตรวจสอบความพร้อมของอาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง

ด้าน	พร้อม	ไม่พร้อม	เหตุผล
1. ครอบครั้ว	✓		
2. สังคมและชุมชน	✓		
3. ตลาด	✓		
4. ความพร้อมของปัจจัยการผลิต	✓		
5. ความยากง่ายในการดำเนินงาน	✓		

อาชีพผลิตน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง ให้ตรวจสอบความพร้อม ทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ครอบครั้ว
2. สังคมและชุมชน
3. ตลาด
4. ความพร้อมของปัจจัยการผลิต
5. ความยากง่ายในการดำเนินงาน

โดยศึกษารายละเอียด วิธีตรวจสอบ จากเนื้อหาทำก่อน แล้วทำเครื่องหมาย ✓

บรรณานุกรม

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). หนังสือเรียนสาระ
ทักษะการประกอบอาชีพ รายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ (อช11001) ระดับ
ประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). หนังสือเรียน
สาระทักษะการประกอบอาชีพ รายวิชา ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ (อช21001)
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้. ชุดวิชาการศึกษาช่องทางการประกอบ
อาชีพ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://dnfe5.nfe.go.th/ilp/occupation/>.
(สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559).

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุรพงษ์ จำจด	เลขาธิการ กศน.
นายประเสริฐ หอมดี	รองเลขาธิการ กศน.
นางตรีณัฐ สุขสุเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
นายวรารุช พยัคฆพงษ์	ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก
นางอัญชลี ธรรมะวิธิกุล	ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน กศน.

ผู้สรุปเนื้อหา

นางพีณิกา ชัยปทุม	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอบ้านค่าย สำนักงาน กศน. จังหวัดระยอง
นางภาวิณี วรประดิษฐ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางพัชรี ภู่มุ่ม	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก
นางสาวคัมภีร์ นวลมะณี	ครูชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก
นายโกวิท ศรีทองจันทร์	ครูผู้ช่วย กศน.อำเภอหนองใหญ่ สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี
ว่าที่เรือตรีอิทธา พรเฉลิมพงศ์	ครูอาสาสมัคร ศฝช.สระแก้ว

ผู้บรรณาธิการ

นายสุธี วรประดิษฐ	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางพีณิกา ชัยปทุม	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอบ้านค่าย สำนักงาน กศน. จังหวัดระยอง
นางภาวิณี วรประดิษฐ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางพัชรี ภู่มุ่ม	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวคำมนต์ นวลมะณี

นางชนมณี เชียงป่อง

ครูชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียง

พนักงานพิมพ์ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียง

ผู้ออกแบบปก

นายสุภโชค ศรีรัตนศิลป์

กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัย

ออกแบบปก : ศุภโชค ศรีรัตนศิลป์